

NOVI TAVNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO,
SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Jutri je praznik, ki nas vsako leto znova opozarja na to, kako moramo živeti in delati živi, da ne bi oskrunili spomina in pietete do tistih, ki so že dali za našo družbo največ, kar človek ima - svoje življenje. Poklonimo se njihovemu spomnu. Bistveni del odgovora na vprašanje: kako - nam daje uvodnik Jureta Krašoveca.

Štirje člani našega novinarskega kolektiva so se, obogatili z novimi spoznanji, vrnili s spominskih dnevov Mitje Gorjupa, ki so bili minuli teden na Brdu.

V današnji številki objavljamo štiristransko prilogo s programom četrtega samoprispevka v žalski občini, ki je s to obliko združevanja sredstev pričela prva v Sloveniji.

Tudi mi izpolnjujemo obljubo: v tej številki objavljamo predlog programa Radia Celje, v naslednji številki pa bomo objavili tudi vsebinsko zasnovo Novega tednika. Vabimo vas k tvornemu, kritičnemu, dobronamernemu sodelovanju. Skupaj oblikujmo obveznosti za kakovostno informacijo kot sestavino samoupravne prakse.

DRAGO MEDVED

OBISKALI SMO KOZJE - PRILOŽNOST DELA TATU - GORELO V SOPOTI

LUČKA TREPEČE V SRCIH

Roka, ki bo mehanično prižgala svečo, da ne bo kdo kaj rekel, je pravzaprav žalitev spomina mrtvih. Mogočen pomnik, drag marmor nad grobom ne odtehta trepetajoče lučke, ki trajno plapolja v srcu pravega človeka v spomin na umrle. Rože bodo v tem hladnem jesenskem dnevu ostale mrzle, če jih ne bo grela ta notranja luč.

Živi smo izvrševalci oporoke mrtvih in Dan mrtvih bi se sprevrgel v lakrdijo, če bi se ob gomilah počutili le dediči, bolj ali manj obdarovani.

Popeljimo jutri na zadnja počivališča mlade, ki jim je minljivost vsega živega tuj, odmaknjen pojem. Pripovedujemo jim o ljudeh, ki so bili, ki so ustvarjali, upali, hrepneli. Saj menda niso bile besede slovesa ob odprtem grobu o trajnem spomnu, prazne?

Vsi bomo nekoč tisto, kar so oni, ki jim na grobove polagamo cvetje in vsi ki so že tam, so bili nekoč to kar smo mi. Sezimo vase in pomislimo, kakšen žar bo imela lučka spomina v srcih tistih, ki bodo prišli polagat cvetje na naše grobove? Bodo rekli, da smo bili ljudje, da smo storili vse, kar smo mogli, da bi bili s svojim delom in odnosi posnemanja vredni vzor?

Vsi imamo svoje na razcvetelem navju. Vsi skupaj pa imamo tam in neznano kje znane in neznanne ljudi, ki so žrtvovali največ za nas, kar so mogli žrtvovati - svoja življenja. Smrt je naravna posledica življenja, ki ji ne ubežimo. Žrtve pa so vzvišene nad ta naravni pojav. Njim smo dolžni največjo zahvalo, njihova oporoča je naša dolžnost, ki mora biti izpolnjena vse naše življenje. Tem je pesnik Gradnik posvetil dragocene, v ljudska srca segajoče verzice:

Brez zadnjega daru,
brez vina,
ki toči se v trpljenja trti,
brez solz in brez krvi,
brez smrti,
zemlja ni nikdar domovina.

JURE KRAŠOVEC

PRESKRBA V CELJSKI OBČINI

VAROVALKO ZA KRATEK STIK!

Nezadovoljstvo potrošnikov in samozadovoljstvo trgovine?

Biti ali ne biti v ponudbi celjske trgovine, to zdaj ni samo njeno vprašanje. Je tudi širše družbeno, torej politično. Zato tudi ni naključje, če je našlo pozornost na 6. seji predsedstva OK SZDL, še prej pa v svetu za družbenoekonomske odnose. In če se frontna organizacija loteva tako občutljivega področja, potem to gotovo ne počne iz dolgega časa ali modnosti, ampak zaradi odgovornosti do delovnega človeka, do člana naše socialistične skupnosti.

Seveda, član te socialistične skupnosti pa je tudi trgo-

vina. In doslej ji je bilo v tej skupnosti tako prijetno in varno toplo, da je v današnjih razmerah, zakonitostih novega, bolj neizprosne svetovnega gospodarskega obnašanja, hladni piš dvignil odejo in razgalil pod njo vso zaspasnost, mršavost pa tudi objektivno nemoč pred različnimi, predvsem pa upravičenimi zahtevami potrošnikov.

Prav nič pa ne bi pomagalo, če bi zdaj kar povprek udrihali po trgovcih (z novci) in vse bolj se nam zdi, da to niso več. Problem je treba videti celovito; zato so sledili naslednji sklepi: v vseh trgovinskih delovnih organizacijah bodo morali v najkrajšem času videti, kako je s stanjem doma. Izpostaviti politično in strokovno odgovornost delavcev v trgovini, dogovoriti se bodo morali za kratkoročne in dolgoročne ukrepe za spremembo stanja. Ko bodo te sklepe zapisali, jih bodo posredovali predsedstvu, ki bo predvidoma čez štirinajst dni imelo sejo in znova pretehtalo predloge.

Nekaj je namreč dejstvo: kljub vsem objektivnim težavam, ki pestijo trgovce, tako z vidika ekonomske politike, politike cen, kadrov, neustreznih osebnih dohod-

kov, delovnega časa in še česa, pa vendar ostaja kot na dlani, da sami niso storili dovolj, da bi spremenili stanje. Celjski izvršni svet je moral v bratske občine po premog in meso. Da ni pralnih praškov, bi še razumeli, saj je ta problem vezan na surovine iz uvoza, kako je z njim pa vemo. Podobno je tudi s kavo, samo delno z mesom. Vsa Primorska ga je polna, vsi zasebniki imajo teletino in svinjino. Suhomesnati izdelki, posebno pa salame in klobase so zdaj pravi eldorado za odpadke, ki jih spretni mesarji zmeljejo in prodajajo za drag denar.

Celjski občan ima upravičen občutek, da je v ponudbi prikrajšan. Da ni tisti, ki je plačan za to, poskrbel za vse, da bi bilo bolje. Da se v Celju že leta in leta trgovci ne morejo dogovoriti o boljšem de-

lu. Kje so vse obljubljene blagovnice in veleblagovnice? Zakaj ne pustite v mestu tudi druge, pa da vidimo, kdo je boljši? V uredništvu še do danes nismo prejeli ustreznega odgovora Železninarja o kleščah, ki ga je postavil bralec in sam razčiščeval uvozne in izvozne zaplete.

Trgovina je bila nekdanji simbol vitalnosti, iznajdljivosti, ustrežljivosti, bila je zunanji znanilec blagostanja, kulture, razgledanosti, korektnosti. Danes to ne velja več, čeprav v celjskem merilu ne smemo posploševati. Trgovci so predstavnikom javnega obveščanja obljubili obširno in temeljito tiskovno konferenco. Nas veseli! Še bolj pa nas bi veselilo, če bi še kaj obljubili tudi potrošniku, pa ne samo obljubili...

DRAGO MEDVED

ODLIKOVANJA V RADEČAH

Pred dnevi je bila v Radečah slovesnost, na kateri so podelili odlikovanja predsednika republike tovariša Tita in priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Odlikovanja so izročili prizadevnim železničarjem, borcev NOB in drugim zaslužnim občanom. Tako Cirilu Kržan, Mariji Petek, Nedeljku Klinceu, Francu Dolencu, Francu Hervolu, Rudolfu Cigoletu in Jožetu Kocjančiču. Priznanja OF pa so za svojo dolgoletno in uspešno delo prejeli Tone Vodenau, Ivo Binder, Tone Skoporc, Gasilsko društvo Radeče in Planinsko društvo Radeče. DS

ŠENTJURČANI O ČRNH GRADNJAH

V šentjurski občini, ki ima s svojimi naravnimi lepotami veliko možnosti za razvoj turizma, tudi kmečkega, se zavzemajo, da bi preprečili gradnjo vikendov in zidanic na črno. O teh problemih je v Šentjuru že večkrat tekla beseda. Na eni zadnjih sej pa so delegati vseh treh zborov skupščine občine sprejeli dokončni sklep o izvajanju odloka o črnih gradnjah na območju občine Šentjur. Delegati so sklenili, da se naj pri Izvršnem svetu občine Šentjur formira komisija, v katero bo poleg ostalih članov imenovan tudi urbanistični inšpektor, kmetijski inšpektor, član zemljiške skupnosti in predstavnik Razvojnega centra iz Celja. Ta komisija bo v soglasju s krajevnimi skupnostmi predlagala občinski skupščini dokončno razvrstitev črnih gradenj, oziroma njihovo legalizacijo ali odstranitev.

MP

VARČEVANJE, VSELEJ IN POVSOD

Cetudi praznujemo enaintrideseti oktober kot svetovni dan varčevanja šele od 1924. leta dalje - leto dni prej pa je bil v Milanu prvi mednarodni hranilniški kongres, na katerem je sodelovalo 350 delegatov iz 27. držav, med njimi je bil tudi slovenski predstavnik - ima denarno varčevanje in varčevanje sploh daljšo tradicijo. Človek je kmalu spoznal prednosti varčevanja. Ta odlika ima polno veljavo zlasti danes: v prizadevanjih za umiritev in okrepitev gospodarstva, v tem času še posebej za varčevanje na energetskem področju... In naš jutri je zlasti odvisen od našega umnega gospodarjenja, varčevanja. Gre za prvo, ki jo ponekod bolj, drugod manj uspešno vključujemo v gospodarska gibanja, v naše življenje.

Nekateri podatki, zlasti pa tisti, ki se navezujejo na delo Ljubljanske banke Splošne banke Celje, govori, da se lahko ponasamo z nekaterimi lepimi rezultati pri varčevanju, denarnem seveda. Če so ob koncu leta lani znašala vsa od občanov zbrana sredstva pri tem denarnem zavodu 2.107.309.000 dinarjev in je bilo število najrazličnejših hranilnih vlog, tekočih in žiro računov 236.282, so se zbrana sredstva ob koncu letošnjega septembra povzpela na 2.426.500.000 dinarjev, število vlog pa na 285.479.

V zadnjih letih se je zlasti uveljavilo nakazovanje osebnih dohodkov, pokojnin in prav tako štipendij na hranilne knjižice, saj se ta številka že zdaj suče pri 100.000 ljudeh, ki izkoriščajo

te prednosti na področju Ljubljanske banke Splošne banke Celje.

Velike korake ubira mladinsko varčevanje v osnovnih šolah, ki v 85. pionirskih hranilnicah vključuje med varčevalce 18.328 otrok. Nova in seveda značilna so pota varčevanja v otroških vrtcih, kot novost pa tudi delo mladinskih hranilnic v srednjih šolah. V teh primerih gre predvsem za vzgojni moment, za tisto »kar se Janezek nauči, to Janez zna.«

Ob tradicionalnih poteh denarnega varčevanja se uveljavljajo nova in tako dobiva misel enaintridesetega oktobra širšo vsebino, sicer pa več kot pomembno za današnji čas, za naš trenutek!

M. BOŽIČ

CESTA

Na Miranški ulici je bil včeraj velika dogodek. Začeli so delati in polagati ceno na kamaliracijo. Trhopolci so rinki jareke in v njega položili ceni. Promet je pla in teden kasneje. Študije se že veselimo asfalta, saj je bilo treba zamy velikeho darovanja.

Glavnica Jakov
članica morilarskega
kroviška na II. pom. soli
Slovenske Konjice.

VELEBLAGOVNICA

ŽALEC

Vse blago - za družino in dom, za gospodinjstvo, za šport in rekreacijo in izredne nakupovalne ugodnosti v eni hiši - to je v veleblagovnicah trgovskega podjetja NAMA Ljubljana.

VELEBLAGOVNICA

ŽALEC

MAGISTRALA ZAHOD

Obljuba dela dolg, zato tudi danes še nekaj besed o celjski zahodni cestni magistrali. Dela v prvi fazi in prvi etapi so v teku in bi naj bila končana do sredine prihodnjega leta. Kot je znano, bo z izgradnjo zahodne magistrale postala Ljubljanska cesta slepa ulica, železniške tirne v Levcu pa bo moč prečkati le preko peš preda.

Po izgradnji druge etape zahodne magistrale od Čopove do Mariborske ceste se bosta pri novem križišču spojili vzhodna in zahodna magistrala, ki skupaj z Mariborsko cesto (magistrala sever-jug) sestavljata celjski cestni križ.

Po vseh predvidevanjih bo na novi magistralni cesti v smeri proti zahodu vozilo vsak dan 15.940 vozil, v letu 1985 pa že 18.012. Tak promet bo seveda terjal gradnjo še nadaljnjih dveh pasov.

Nova cesta poteka od Levca vzporedno s savinjsko železniško progo na njeni severni strani. V prvi fazi bo cestišče široko sedem metrov z bankino širine enega metra.

Na odseku od Čopove do Medloga bo ob vozišču tudi 2,5 metra širok pločnik za pešce.

Na odseku, ki je v gradnji, sta predvidena dva podhoda za pešce in sicer na trasi Ronkove in Sercejeve ulice ter pri novi stanovanjski soseski. Poleg podhodov je kot večji objekt v izgradnji nov most preko Ložnice z razpetino 26 m in širino 12,5 metra.

Križišče s Čopovo ulico in peš prehod v Levcu bosta semaforizirana, celotna cestna trasa pa bo tudi osvetljena z javno razsvetljavo. Seveda je predvidena tudi hortikulturna ureditev neposredne okolice.

PRIPRAVE NA TEDEN DOMAČEGA FILMA

ZDRUŽENO DELO POMAGA

Glavni sponzorji: Klima, Toper, TT Prebold

Pomemben del priprav na največjo slovensko filmsko manifestacijo - Teden domačega filma, so gotovo pogovori z delovnimi organizacijami o prevzemu pokroviteljstva nad posameznimi prireditvami v okviru te manifestacije. Pokroviteljstva so na eni strani tista pomoč združenega dela tej prireditvi, ki vsako leto omogočijo, da TDF programsko in vsebinsko raste. Z drugimi besedami, omogočajo, da TDF finančno izpeljemo, ne da bi trpela katerakoli razsežnost njegove bogate vsebine. Po drugi strani pa so prav pokroviteljstva organizacij združenega dela le še ena oblika tesne in neposredne povezave te manifestacije z združenim delom, z delovnimi ljudmi in občani, oblika

svobodne menjave dela na tem pomembnem kulturnem področju.

Letos so glavno sponzorstvo nad TDF že prevzeli kolektivni delovnih organizacij Klima, Toper in Tekstilne tovarne Prebold. S tem so se organsko povezali s prireditvijo samo. Razgovori z nekaterimi drugimi kolektivi na območju še potekajo.

Sedem celjskih delovnih organizacij je že prevzelo pokroviteljstva nad premiernimi večeri. To so kolektivni Tehnomerceptorja, Ljubecne, Ljubljanske banke, Zavovalne skupnosti Triglav, Javnih skladišč Ingrada in Tkanine.

Kovnotehna bo tudi letos prevzela pokroviteljstvo nad

predstavitvijo filmov iz nevrščenih dežel, enega programskega najpomembnejših programov, kratkih, amaterskih, filmov iz akademije in filmov nekaterih slovenskih filmskih producentov izven Vibe, bo prevzel kolektiv Zlatarn, predstavitev hrvaške kinematografije bo podprla Cinkarna, razstave bodo pod pokroviteljstvi Izletnika, Metke in Etola, tiskovno središče pa bo pod pokroviteljstvom TTG Celje. Pogovori o pokroviteljstvih še nekaterih drugih prireditvev tečejo prav te dni. Seznam pokroviteljev torej še ni dokončen. Dokončno pa je dejstvo, da TDF še naprej razvija svoje programe tesno povezane z združenim delom celjskega območja.

BS

DIJAŠKI DOMOVI CELJE

ODVIJANJE KLOBČIČA

Težave so bile zaradi zamotanega dogovarjanja

Nov dijaški dom na Otoku v Celju je sicer od začetka šolskega leta že vseljen, vendar pod njegovo streho in okoli njega gradbena in ureditvena dela še trajajo. Ureditvev okolja, ki ga neurejenega vidimo na našem posnetku, še ni največji problem, ki so ga občutili vseljeni dijaki in učenci v gospodarstvu, pa tudi zaposleni kolektiv. Od vselitve sem hodijo stanovalci jest v bivši dom »Dušana Finžgarja« in v nekdanji dom za medicinske sestre.

Najhuje je zjutraj, ko je treba zato vstajati toliko bolj zgodaj, da poučijo zajtrk pred odhodom v šole. Kuhinja namreč ni bila pravočasno naredena zato, ker se je zapletlo okoli plačila gradnje plinskega voda iz mestnega omrežja. Šele potem, ko je investitor zagotovil plačilo, o delitvi pa naj bi se dogovorili šele pozneje z drugimi koristniki te napeljave, so dela stekla. Čudno, da se o tem ni dalo dogovoriti že prej. Investitorju je bilo šele pred krat-

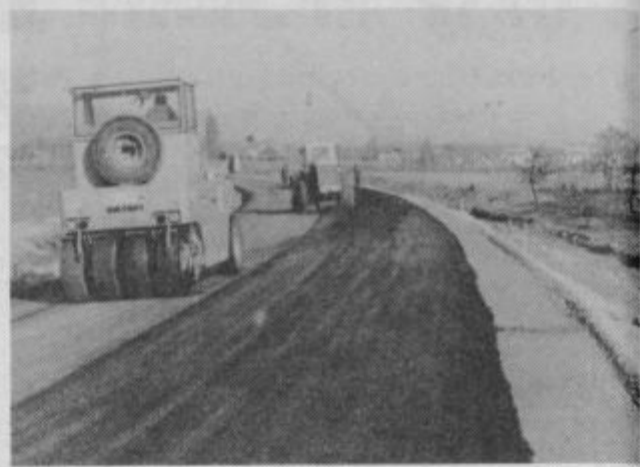
kim razloženo, v čem je problem, sicer bi bila rešitev, kot so jo poiskali zdaj, razrešena že prej.

V času, ko o tem pišemo, so zadeve večji del že urejene in kuhinja bo zdaj nudila obroke mladini pod isto streho, v kateri prebiva. Seveda so stanovanjske in učne razmere v novem domu neprimerno boljše, kot so bile v dosedanjih domovih. Zato se je tudi izplačalo nekoliko potrpeti.

J. K.

V BESEDI IN SLIKI

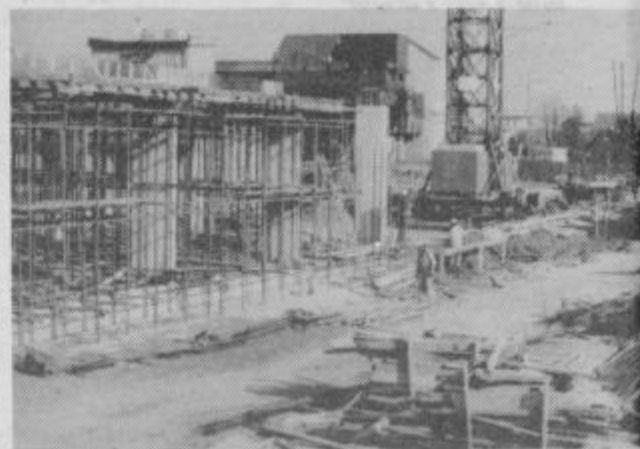
ASFALTIRANJE ŽALSKE OBVOZNE

V teh dneh bodo zaključili asfaltiranje obvozne ceste Zalec. Dela napredujejo po programu in jih bodo zaključili do sredine novembra, nato pa bo stekel po njej tudi promet. Na sliki: Asfaltiranje drugega kraka obvozne ceste Zalec.

T. TAVČAR

V ŽALCU GRADIJO DOM SLO

V novi soseski Žalec že poteka gradnja novega doma SLO. V prvem delu bodo dobili svoje prostore gasilsko društvo Žalec, ki je trenutno brez njih. Dela izvaja Gradbeno podjetje Gradis.

T. TAVČAR

V KOZJEM SI ŽELIJO NOV VRTEC

Prihodnost kraja je v njih, najmlajših krajanov. Tole so varovanci vrta v Kozjem, ki jim zaenkrat niti malo ni mar, da vzgojnovarstveni zavod pesti prostorska stiska in da je zato še veliko tistih družin, ki bi si želele organizirano varstvo. Toda tudi v Kozjem bodo kmalu rešili ta problem in zgradili nov vrtec.

M. P.

SLIKOVITOST STAREGA CELJA

Zdi se, da Celje ob vsakoletnih posegih sodobnega urbanizma vse bolj izgublja posamezne znanilce svoje identitete. V Miklošičevi ulici sta dve veliki betonski stolpnici dobredno zmleli medse staro hišo, ki sodi v prvi spomeniškovarstveni razred. Tile »koši« v Pleteršnikovi ulici še kljubujejo in so celjska posebnost. Kako dolgo še?

Avto celje

VSE ZA VAŠ AVTO - NA ENEM MESTU

Vsak dan od 6.-19. ure (sobota do 12. ure)

NOVA PRODAJALNA

VEČJA IZBIRA REZERVNIH DELOV ZA VAŠ AVTO

Servis, tehnični pregledi, registracija in pralnica

CELJE, IPAVČEVA ULICA 21

SPOZNAVAJMO NAŠE KRAJE

BRECLJEVO

Domačinom pravijo Brecljani. To je vasica pri Smarju, komaj 3 km oddaljena od občinskega središča. Nekdaj se je imenovala Sveti Tomaž, to je po majhni cerkvi, ki še danes stoji v vasi. Kraj leži na 310 m nadmorske višine.

Vas se je posebno v zadnjem času močno spremenila. V krajevnem leksikonu iz leta 1971 piše, da je še precej s slamo kritih hiš in črnih kuhinj. Če nas danes pot popelje skozi ta idilični kraj za Sv. Rokom, pa lahko vidimo, da je napredek segel tudi v te kraje. Vse več novih hiš se sveti na zelenih gričih. Ljudje seve-

da še v glavnem živijo od kmetijstva, predvsem živinoreje in poljedelstva, precej pa jih odhaja tudi v industrijske centre za kruhom.

Posebnost kraja je gotovo cerkev sv. Tomaža, ki ima ladjo iz 15. stoletja, a je bila 1673 predelana in je dobila 1739 sedanji zvonik. Veliki in oba stranska oltarja so neoromansko delo škofjeloškega podobarja Janeza Subica iz leta 1871. Zvon je 1748 ulil Celjan Kaspar Baltazar Schneider. Na grebenu stoji svojevrstno požarno znamenje. To je visoka kapelica z zvonikom, ena redkih tovrstnih zgradb v Sloveniji. Spodaj je polkrožen vhod, ki vodi v majhen

prostor s kamnito mizo in poslikanimi stenami. Zgoraj je prostor z zvonom. Znamenje ima piramidasto streho. Stolp je verjetno iz druge polovice osemnajstega stoletja, slikarja pa je nastala po letu 1900 in verjetno pokriva starejšo plast.

Pređen nas pot pripelje iz Smarja do Brecljevega, dobro občutimo pod avtomobilskimi kolesi ostanke stare rimske ceste.

V Brecljevem je doma znani slovenski akademski slikar Stane Jagodič. Čeprav se je rodil v Celju, je svoje otroštvo in mladost preživel na Brecljevem. Zdaj živi in dela v Ljubljani in je vodja mednarodne likovne skupine Junij.

TEDNIKOVA AKCIJA

PRILOŽNOST DELA TATU

Kako ukrepati v primeru požara? To ve le malokdo.

Tudi v žalski občini so v okviru požarnovarstvenega tedna pripravili akcijo, v kateri so skušali preveriti varnost na tem področju v delovnih organizacijah. Ene izmed nočnih akcij smo se udeležili tudi mi in ugotovitve so več kot zaskrbljujoče. V akciji smo sodelovali inšpektor Franc Verdevin komandir postaje milice v Zalcu Rafael Mohorko.

Okrog pol osmih zvečer smo se odpeljali do farne v Podlogu. Vhodna vrata so bila na široko odprta in nihče nas ni zaustavil. Z avtom smo se pripeljali do enega izmed hlevov, nato pa se je pričel obhod. Mirno smo se sprehajali po hlevih in nikjer ni bilo nikogar. V enem izmed hlevov je stal traktor. V drugem ni »delala« električna razsvetljava. Kaj bi bilo v primeru požara? Na to si niti pomisliti nismo upali. Enkrat je že bil. Obhodili smo vse hleve in še vedno nas ni nihče odkril. Mimogrede smo lahko opazili, da tudi ograja, še zlasti na južni in zahodni strani farne ne zasluži takšnega imena. V poslopju, kjer žive nekateri delavci, smo končno le uspeli priklicati neko žensko, k nam je povedala, da do osmih zvečer dežura tehnik, ob osmih pa nastopi svojo službo čuvaj. Kazalci na

uri so se bližali osmi, vendar še nikogar od njiju ni bilo. Prvi je prišel potem tehnik, ki nam je povedal, da je šel gledat skladišče krme, kjer je bila prejšnji teden kraja. Morda bi bilo bolj prav, če bi tovariš med tem pazil na živino. Nobenih težav namreč ne bi bilo, če bi kdorkoli skušal iz hlevov odpeljati kakšno kravo. Sploh ob sedanjem pomanjkanju mesa. V primerjavi s krajo nekaj kilogramov krme je ob tem odveč. Pogovo-

ru se je potem pridružil še nočni čuvaj. Se majhen test v generatorski postaji: Kako izključiti elektriko v primeru požara? Kako vključiti generator? Ali lahko z gasilnim aparatom (minimaksom) gasimo električni požar? Odgovori so bili nezadovoljivi. Nihče od obeh tovarišev namreč ni vedel, kako je treba v takšnih primerih ukrepati. Tudi v drugih delovnih organizacijah, ki smo jih kasneje obiskali, se niso nič bo-

lje izkazali, razen v tekstilni tovarni Prebold in v Inde na Vranskem.

Garant na Polzeli. Vratar nam je povedal, da v tovarno nihče, ki nima dovolilnice njihovega sekretarja, v večernih urah ne sme vstopiti. No, mi smo kljub temu. Lahko smo namreč, glede na službo, ki jo opravljata komandir milice in požarnovarstveni inšpektor. Glede na to, da do 22. ure opravlja vratar tudi obho-

de okrog tovarne, bi lahko obiskal prostore uprave kdorkoli, ki bi imel takšen načrt. Kljub temu, da so v pisarnah opravljale svoje delo čistilke. V pisarnah smo našli nezaklenjene pisalne mize. Ključke blagajne nismo našli, zato pa smo si ogledali načrte novih proizvodnih programov v pisarni tehnološke priprave.

V Inde na Vranskem imajo tudi obrat, kjer izdelujejo tako imenovane alfe. Gre za nekakšne peči, v katerih pripravljajo hrano za živino. Skoda, da s sabo nismo imeli kakšne prikolice. Peči stoji ob cesti in nanje nihče na pazi. Vse bi lahko odpeljal kdorkoli, ki bi imel takšen namen. Bolje pa imajo zaščitene prostore, kjer se ukvarjajo z usnjeno konfekcijo in kjer so strojilnica ter pisarne TOZD. Tudi vratar je dobro poznal svoje dolžnosti. Zaupal nam je, da pride direktor večkrat tudi ponoči, tako da se lahko sam prepriča, če je vse v redu. Samo ograja na severni strani se nam je zdelo malce premalo osvetljena.

Od tu pa še skok do Sigmine TOZD. Nekaj čez 22. uro je bilo to. Vratarja smo povprašali, če ve, kako bi ukrepal v primeru požara? Morda bi se v »dani situaciji« znašel, s teorijo pa je bilo bolj slabo. Pomembne telefonske številke (gasilci, postaja milice...) so bile s svinčnikom zapisane na predal v vratarjevi mizi. Na pamet jih ni poznal. Na predalu pa je bilo vsaj še kakšnih trideset drugih števil. Tudi v Sigmii na Vranskem bi se lahko

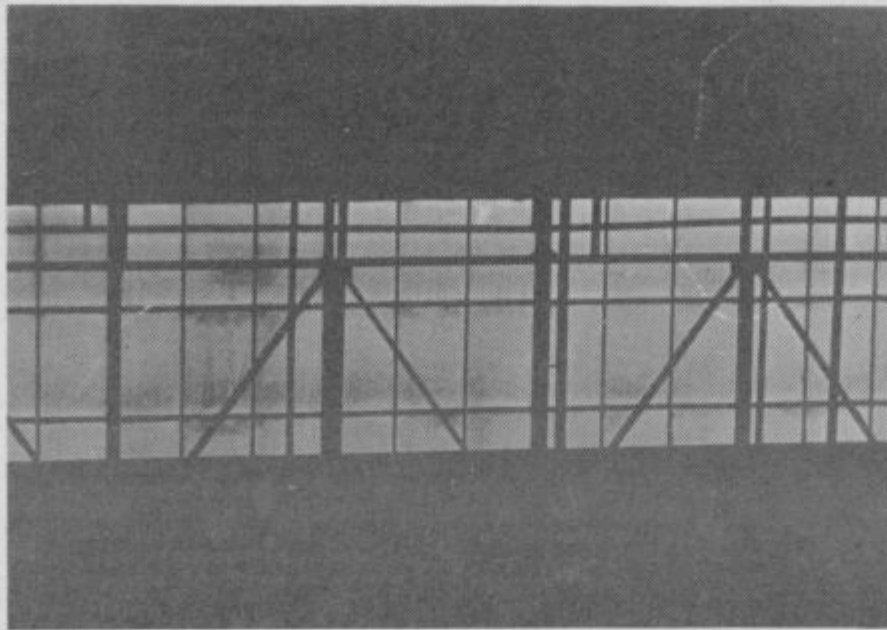
vsakdo okoristil po mili volji. Potreboval bi le tovrnjak in dva sodelavca. Ograj tako rekoč skoraj ni. Kazalci na uri so se bližali 22.30. Nov vratar bi že zdavnaj moral priti, v službi pa je bil še vedno človek, ki je svoje delo pričel ob 14. uri. Povedal nam je, da mora zaradi tega svoje delo nemalokrat podaljšati tja do šeste ure naslednjega dne.

V LJK Savinja v Šempetru vratar dobro pozna svoje dolžnosti. Kar dober vtis smo imeli po razgovoru z njim in ob obisku pisarn TOZD, zbledel pa je po obisku proizvodnih prostorov. Prehodi iz ene dvorane v drugo so dobesečno natrpani, z izjemo enega delavca v nočni izmeni, nihče ni vedel, kako postopati z gasilnim aparatom, pa še kadili so povrh. Res je, da v posebnem prostoru, res pa je tudi, da nikjer ni bilo pepelnika in da tudi tam ni manj možnosti za požar.

Okrog polnoči smo obiskali še tekstilno tovarno v Preboldu. Samo tu nas je vratar legitimiral in potem pričel razgovor z nami. Svoje dolžnosti dobro pozna in tudi sicer je čuvajska služba dobro organizirana. Če že ne odlično, pa vsaj zadovoljivo stanje!

Zaključne misli: Varnost je v večini primerov vprašljiva. Vprašljivo je tudi to, kako bi denimo v primeru požara kje ukrepali. Vso možnost imajo tudi tatovi. Priložnost pa dela tatu, pravimo. In teh priložnosti je v žalski občini več kot preveč.

JANEZ VEDENIK

RAZVOJ REVOLUCIONARNEGA DELAVSKEGA GIBANJA NA CELJSKEM OBMOČJU OD ZAČETKOV DO LETA 1941

INDUSTRIJSKI RAZVOJ IN NAJVEČJI STAVKOVNI VAL PRED DRUGO SVETOVNO VOJNO

Woschnagg in sinovi d. d. v Soštanjju je bila največja usnjarna v Jugoslaviji. Tovarna je bila ustanovljena 1788 in je leta 1938 zaposlovala 400 delavcev. Tovarna usnja v Slov. Konjicah je bila ustanovljena 1750 in je leta 1938 zaposlovala le 150 delavcev.

V razvoju gradbene industrije so bile naj-

PIŠE: EMIL LAJH

8

pomembnejše opekarne (npr. F. Sodin) in apnenica v Pečovniku. Keramična industrija je bila razvita v Petrovčah pri Celju, tovarna stekla pa v Tržišču pri Rogoški Slatini.

Posledice svetovne gospodarske krize so se v naših krajih pokazale šele leta 1931, najhujše z brezposelnostjo in poslabšanjem gnotnega položaja delavstva so bile v letih 1932 do 1934. Gospodarstvo se je začelo obnavljati šele v letih 1935 in 1936. Po letu 1934 je začela gospodarska industrija naraščati, večala se je tudi zaposlenost, ni pa ustrezno naraščal socialnopolitični in gospodarski položaj delavcev. To pa je bil objektivni razlog za številne stavke in mezdna gibanja. Tudi obnovljene partijske organizacije so se elastično vključile v delavske akcije za izboljšanje njihovega položaja. Prevzele so pobudo, akcije in uspešno vodile velike stavke. Zaradi pomanjkanja prostorov bomo navedli le nekatere najznačilnejše, najpomembnejše stavke in mezdna gibanja na celjskem področju. Leta 1934 zasledimo stavko v Libovjah in ponovno stavko gradbenih delavcev na cesti pri Radečah. Slednja je izbruhnila meseca maja in ni bila uspešna.

V letu 1935 so bile stavke večje in tudi bolj uspešne. Od 21. februarja do 5. marca so stavkali delavci v šamotarni v štorah in dosegli sklenitev kolektivne pogodbe. Eno-

dnevna gladovna stavka je bila 1. marca v rudniku Liboje. Julija 1935 so stavkali v usnjarni Woschnagg v Soštanjju. Dne 12. septembra so začeli stavkati delavci cinkarne v Celju.

V letu 1936 sta bili največji stavki te tekstilnih in gradbinskih delavcev. Od 6. do 7. maja je bila v tovarni Westen v Celju protestna stavka. Dne 2. junija je bila stavka v tovarni Bergman in drug v Celju. 13. julija so stavkali v tekstilni tovarni Elka v Celju. Dne 11. avgusta so začeli stavkati tudi gradbeni delavci v Celju in delavci pri regulaciji Savinje v Tremerju; stavko so končali 19. avgusta s podpisom kolektivne pogodbe. Stavkovni odbori, ki so jih dejansko vodili

komunisti, so 1. septembra organizirali stavko v tekstilni tovarni Prebold. Izbrali so nov način stavke z zasedbo tovarne. Stavkajoče tekstilce so podprli tudi kmetje, obrtniki in mali trgovci. V tovarni emajlirane posode Westen v Celju 6. septembra stavka ni uspela in je podjetnik zaradi stavke odpustil 554 delavcev.

V stavkovnem gibanju so pomembno vlogo odigrale tudi žene in za primer navajamo pripovedovanje »spominke izjave Ivanke Rojnik-Lipovšek, ki je bila predsednica »Zveze delavskih žena in deklet« v Celju. Govori o stavki cinkarnarjev: »Že prvi dan smo šle po hišah nabirat hrano za tiste delavce, ki so bili od daleč in so zaradi uspešnosti stavke morali ostati v tovarni. Drugi dan stavke je že bilo moč skuhati skupno kosilo. Ob plotovih cinkarne so mnoge žene in dekleta stražile in odganjale stavkokaze z metanjem kamenja. Ko so stavkokazi in mojstri hoteli potiskati vagona za iztovarjanje, so se junaške žene vogle na progo.«

Leta 1937 se je največji stavkovni val končal. Z uredbo o minimalnih mezdah z dne 12. februarja 1937 je bila svoboda delavskih akcij precej omejena; pred vsako stavko je bil obvezen poravnalni postopek, ki je delavstvu onemogočal nenadne in odločne stavke. Nedvomno pa so stavke v Celju in okolici dale nemajhen prispevek k delavskemu gibanju, ko so se morali spopadati ne samo z delodajalci, policijo in žandarmerijo, ampak tudi z reformisti, ki so si prizadevali, da bi opustili odločne zahteve delavcev in se tako sami ognili spopadom s policijo. Največ zaslug gre komunistom, ki so ustanavljali stavkovne odbore v podjetjih ali dajali zanje pobude ter vodili skupne akcije. Vse to je vplivalo na enotnost delavskega razreda. To se je pokazalo, ko so v skoraj vseh zgoraj obravnavanih stavkah ljudske množice na razne načine izražale svoje simpatije in podpirale stavkajoče. In končno so dobivale te akcije solidarnosti s stavkajočimi takšne oblike, da so se z boji delavcev združile v enotno politično demonstracijo proti režimu. To je bila podlaga za organizacijsko in politično krepitev partije, ki se je prek stavkovnih bojev uveljavila kot avantgarda delavskega razreda. Partija se je tako povezovala z ljudskimi množicami in jih uvajala v politično življenje in vzpostavljala enotno revolucionarno gibanje.

Stavkajoči delavci na ograji cinkarne. Fotografija je iz septembra 1935.

OBISKALI SMO KRAJEVNO S

**RAZA
OBLA
PRE
ZAS**

Razvojni utrip pa n

Kozje. Kraj v osrčju Kozjanskega, ki leži v nekoliko razširjeni dolni kraj sotočja Bistrice in Bistrega grabna ob dvojnem zavoju ceste Lesično-Podsreda. Slikovito naselje, ki je srce istoimenske krajevne skupnosti. Čeprav leži na nerazvitem območju naše republike, pa Kozjega in celotne krajevne skupnosti razvoj ni obšel.

ČE KOZJANI PLJUNEJO V ROKE

Brez dvoma velja ugotoviti, da se je krajevna skupnost Kozje pričela hitreje razvijati šele v zadnjih letih, ko je vsestransko rast doseglo tudi takmajsne gospodarstvo. Tovarna za izdelovanje posteljnega perila, sicer temeljna organizacija združenega dela celjske Metke, pa obrat Steklarne in Žaga - to so skromne, pa vendar osnovne gospodarske dejavnosti v krajevni skupnosti Kozje, na katerih temelji sedanji, pa tudi bodoči razvoj tega kraja. Jasno je, da so bile v preteklosti vse sile krajanov usmerjene predvsem v komunalno ureditev krajevne skupnosti, ki je bila tudi v tem pogledu dokaj zaostala.

Treba je bilo asfaltirati mnogo kilometrov cest, urediti vodovode, napeljati elektriko, urediti kanalizacijo. Skratka, treba je bilo zadovoljiti vrsto osnovnih komunalnih potreb krajanov in šele nato načrtovati in uresničevati ostale, zahtevnejše cilje. Preveč bi bilo naštevati vse, kar so Kozjani v zadnjih letih postorili. Resda jim je precejšnjo pomoč pri njihovih akcijah namenjala družba, toda krajanov so znali tudi sami krepko pljunuti v roke, kadar je bilo to potrebno. Nemalo prostovoljnega dela so opravili za to, da bi bil njihov kraj in celotna krajevna skupnost lepša, razvitejša. Izglasovali so samoprištevek, ob tem pa so večkrat dodali še kakšen dinar zraven za ureditev tega ali onega objekta. V Kozjem so povedali, da takšnih prebivalcev, ki bi se izmikali akcijam krajevne skupnosti, skorajda ni.

Tudi v zadnjem letu dni so v krajevni skupnosti Kozje zabeležili vrsto komunalnih pridobitev. Največja je gotovo cesta Maršala Tita, ki je skorajda v celoti že zaključena. Za krajevno skupnost pa je pomembna tudi izgradnja obvozne ceste Kozje-Ključice,

ce, ki so jo krajanov tako rekoč sami gradili in so vanjo vložili obilo truda. Pri urejanju brežin in izkopavanju jarkov so pomagale tudi mladinske delovne brigade, denar za asfaltiranje ceste pa so prispevale mnoge delovne organizacije in občinska komunalna skupnost. Letos so v Kozjem dokončno zgradili mrliško vežo, za katero so se potegovali več let. Ob dograditvi tega objekta so razširili še pokopališče ter napravili zasilno parkirišče ob vhodu na pokopališče. Prihodnje leto pa bodo uredili še okolico mrliške veže.

Letos so v krajevni skupnosti izvedli še eno akcijo, v katero se je vključilo mnogo prebivalcev. To je bila akcija za napeljavo telefona na Vetrnik, ki pravzaprav niti ni še zaključena. Celotna investicija bo veljala 510 tisoč dinarjev, od tega pa so 70 tisoč dinarjev prispevali krajanov sami.

ŽELJE KRAJANOV SO VELIKE

Z namenom, da bi tudi v prihodnjih letih obdržali živahen utrip razvoja, v krajevni skupnosti Kozje

skrbno pripravljajo dokument srednjeročnega plana. Ob tem poudarjajo, da bodo vso pozornost v prihodnjih letih namenili predvsem urejanju krajevnih cest, ki so jih doslej iz razumljivih razlogov zanemarjali. Treba je bilo najprej povezati krajevno skupnost navzven, so poudarili, sedaj pa je čas, da krajanov s skupnimi močmi spredejo mrežo cest tudi znotraj krajevne skupnosti. Kajti dejstvo je, da pomeni urejanja cesta bistveno razvojno gibalno slehernega kraja, slehernega zaselka. V tem času pomeni poseben problem krajevne skupnosti ureditev zasilnega cestišča do zaselka Glašute, za katerega že več let iščejo rešitev. Vse možnosti za ureditev ceste so namreč tako drage, da krajanov te naložbe ne morejo sami izpeljati. Zato v krajevni skupnosti Kozje upajo, da bodo v naslednjem obdobju vendarle uredili tudi ta, za prebivalce Glašute tako pereč problem. Sicer pa bodo morali v ta zaselek usmeriti vso pozornost tudi zavoljo dejstva, da do njega še vedno ni napeljan električni tok. Sicer pa je v celotni krajevni skupnosti še okoli dvajset gospodinjstev, ki so brez

elektrike. Vodilni ljudje v krajevni skupnosti pravijo, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju poskušali zagotoviti vsem tem gospodinjstvom električno napeljavo.

Seveda pa je želja krajanov, ki bodo našle svoj delen odsev tudi v srednjeročnem planu krajevne skupnosti, še veliko. Tako v Kozjem kanijo v najkrajšem času urediti pločnike in napeljati javno razsvetljavo, komunalno železjo opremiti tudi nekaj zemljišč za gradnjo stanovanjskih blokov. S tem v zvezi pa velja omeniti, da so prav letos zgradili v Kozjem dva nova stanovanjska bloka, ki sta dala zavetje številnim, predvsem mladim družinam. V krajevni skupnosti pa najbolj poudarjajo, da bi morali v prihodnjih letih tudi gospodarstvo še bolj obogatiti kraj. Kajti zavedajo se, da je predvsem še živahnejši razmah gospodarstva na tem območju pörök za hiter razvoj celotne krajevne skupnosti. S tem v zvezi so se pogovarjali že s predstavniki LIP Bohor iz Šentjurja glede razširitve Žage, kar bi omogočilo dodatno zaposlitev predvsem moške delovne sile.

SAMI KROJJO SVOJ RAZVOJ

Krajevna skupnost Kozje je dokaj velika krajevna skupnost, zato bi bilo preveč, če bi podrobneje naštevati vse načrte, ki jih ima za prihodnja leta. Pa tudi to, ker so želje eno, možno za njihovo uresničitev drugo. Sicer pa se v vodenjski skupščini, sveta skupščine in družbenopolitičnih organizacij kraja dobro zavedajo usklajevanja med možnimi in željami posameznih selkov, pa tudi vseh krajanov v krajevni skupnosti. Zato se temeljito in skrupulozno pogovarjajo o vseh bistvenih vprašanjih razvoja, ne naznanje pa tehtajo tudi interese krajanov. Vse akcije, pa tudi budo družbenopolitične ali komunalnega značaja, dijo usklajeno in dogovorjeno. Žal je še vedno giba sila celotne dejavnosti skupščine krajevne skupnosti, v katerem sedijo predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij kraja. Pravim zato, ker tudi v krajevni skupnosti Kozje - ta kot še mnogokje - niso dovolj uveljavljeni telesa krajevne skupnosti - to skupščine. Izvolili so si

BORCI NEZADOVOLJNI

Krajevna organizacija Zvez borcev v Kozjem šteje trenutno 145 članov. Med njimi je seveda tudi mnogo takih, ki so že močno v letih in ki jih tarejo številne bolezni. To pa pomeni, da potrebujejo stalno zdravstveno varstvo in zdravniški nadzor. Toda žal v Kozjem stalnega zdravstvenega varstva niso deležni. Zato so borci nezadovoljni, saj v Kozjem že šest mesecev takorekoč ni stalnega zdravnika. Vsak drugi dan menda prihaja zdravnik iz Šmarja v Zdravstveni dom, toda Kozjani ne želijo takšno zdravstveno varstvo. Posebej borci ne, zato upajo, da bodo problem zdravnika tudi v njihovo prid kmalu rešili.

Moški pevski zbor, ki ga vodi Franc Černelc, je s svojimi nastopi v kraju požel nemalo priznanj. Člani zbora (okrog 25 jih je) pa z velikim veseljem prihajajo na vaje, da bi ob priložnosti lahko pokazali občinstvu, kako lepa je domača pesem.

KOZJE V LEKSIKONU

Kozje je eno najstarejših naselij na Kozjanskem. Tod odkrili sledove neolitike in naselja iz bronzne dobe. Leta 1016 je prešlo kot dvor Traskendorf s trideset kmetijskimi last Breže-Selskih in slabih 60 let pozneje Krških škofov. Kozje je imelo svoje viteze, ki so imeli za grb stolp, okoli katerega se vije zmaj. Ohranjene so še ruševine prvotnega gradu iz zgodnjega srednjega veka, kasneje sta bila zgrajena še dva, v tretjem je danes obrat Metke. Znamenita je tudi Marijina cerkev iz 1249. leta. 1384 se Kozje prvič omenja kot trg. Kozje so dvakrat opustošili Turki, kraj pa je trpel zaradi represalij po zlomu kmečkega upora, saj so v vojski Ilije Gregoriča sodelovali tudi Kozjani. Po kraju je petkrat morila kuga. Ponovni razcvet je Kozje doživelo kot sejemsko mesto sredi 19. stoletja.

Med okupacijo so imeli Nemci tu močno utrjeno postojanko. V noči na 11. september 1944 jo je napadla Bračičeva brigada, ki je naslednji dan osvobodila Kozje. Ker je hkrati »padel« tudi Podčetrtek, je bilo tega dne osvobodeno ozemlje med Sotlo in Savinjo. Med NOB je dalo Kozjani in Kozje mnogo borcev. Na trgu o tem nemo pričati spomenik 1500 žrtvam, borcem in talcem s tega območja. Po osvoboditvi je bilo Kozje do 1946 sedež okraja, nato pa do 1958 sedež občine. Kozje ima danes 1300 prebivalcev, skupaj z naselji Zdole, Vetrnik, Ješovec pa tvori krajevno skupnost. Iz Kozjega sta doma Martina Bidovec, mladinska dramatičarka in Vlado Golob, skladatelj in glasbeni kritik.

OST KOZJE

LINJAJO SE

KI

EKLEGA

OJA

vel le komunale.

delegata za ta pomemben organ, sprejeli na seji skupščine letni program dela krajevne skupnosti, kaj več pa dolej niso uspeli storiti. Odgovorni tovariši pa zagotavljajo, da se zavedajo nalog, ki jih čakajo pri uveljavljanju tega najvišjega telesa v krajevni skupnosti in tudi pristojnosti, ki jih skupščina nosi.

No, zaskrbljeni pa niso le avoljo uveljavljanja delegatske skupščine in krajevni skupnosti. Mnogo preglasticim delajo tudi delegati posebnih delegacij za skupščine interesnih skupnosti, ki le zdalec niso aktivni, kot bi morali biti. Mnogo bo treba poživitev njihovega dela storiti v okviru družbenopolitičnih organizacij, predvsem frontne SZDL.

Za razliko od delegacij za skupščine interesnih skupnosti pa v krajevni skupnosti Kozje živahno delujejo številna društva. Med njimi so močno aktivni predvsem gasilci, katerih društvo šteje 64 članov, starost društva pa je 104 let. Zelo aktivno je tudi društvo ribičev, pa lovčev, Turistično društvo, društvo TVD Partizan s številnimi skupinami in drugi.

V Dekor, ki je temeljna organizacija Steklarne Boris Kidrič, so zaposleni pretežno mladi delavci. Njihova povprečna starost znaša komaj dvajset let.

Posebej pa velja v Kozjem pohvaliti tudi organizacijo Rdečega križa.

NAMESTO ZAKLJUČKA - OBLJUBA

Ob obisku v krajevni skupnosti Kozje so nam prijazni krajanje pokazali marsikaj: od krajevnih značilnosti, do industrijskih obratov, šole, nove stanovanjske soseske... Širokosrčno so nas sprejeli in živahno pripovedovali o uspehih, ki so jih na vseh področjih beležili v zadnjih letih. Marljivo smo si zapisovali vse njihove dosežke in probleme, a žal smo vedno prekratki. V straneh mislim, ki nam ne dajejo možnosti, da bi jih po lastni volji podaljševali in vanje zapisovali vse, kar bi želeli. Zato tokrat ne zaključujemo zapisa o krajevni skupnosti Kozje. V beležkah novinarjev je ostalo še mnogo zanimivega gradiva, ki ga bomo objavili v naslednjih številkah Novega tednika. Menimo, da bomo tudi tako, malce razdrobljeno sicer, predstavili krajevno skupnost Kozje, to zanimivo skupnost pridnih in aktivnih ljudi.

TRIJE STEBRI

V Kozjem premorejo tri kar uspešne industrijske obrate, ki so izrednega pomena za razvoj celotne krajevne skupnosti. Pa ne samo zaradi pomembnega finančnega deleža, ki ga vsi trije tozdi letno odrinejo krajevni skupnosti, temveč bolj zaradi dejstva, da dajejo prebivalcem zaposlitev in tako zmanjšujejo sicer precejšen odliv mladih v večje industrijske centre.

Metka Kozje, temeljna organizacija za izdelavo posteljnega perila, praznuje letos svojo dvajsetletnico pripojitve k matični organizaciji. To je tovarna, ki zaposluje okoli 150 delavcev, med njimi pretežno žensk. Leta 1973 so v okviru tega proizvodnega obrata odprli v Kozjem novo halo, ki daje delavcem dokaj urejene delovne pogoje. Poprečni osebni dohodek delavcev znaša 5271 dinarjev, to pa pomeni, da je tudi socialna varnost delavcev ustrezna. Največji problemi ki jih čutijo delavci, so vezani na stanovanja in otroško varstvo. Slednji je predvsem problem delavk-mater, ki se vozijo v Metko na delo iz okoliških krajev.

Dekor - temeljna organizacija Steklarne Boris Kidrič iz Rogaske Slatine je najmlajša od treh tovarn v Kozjem. Leta 1974 so jo zgradili, v njej pa je trenutno zaposlenih 111 delavcev. V Dekor, delajo zelo mladi ljudje, saj je njihova povprečna starost komaj dvajset let. V Dekor, kot že ime samo pove, dekorirajo steklene izdelke najrazličnejših oblik in uporabnosti. Njihovi načrti pa so povezani z izgradnjo kislinke polnilnice, ki bo omogočila, da bodo dosegali večjo vrednost izdelkov z manjšo manipulacijo stekla.

Tretja temeljna organizacija v Kozjem pa je Žaga lesno industrijskega podjetja Bohor iz Sentjurja. To je zaenkrat še obrat, ki obeta še marsikaj. Predvsem pa z bodočo razširitvijo kapacitet daje možnosti večjega zaposlovanja moške delovne sile iz Kozjega in okolice.

Pisali in slikali DAMJANA STAMEJČIČ MATEJA PODJEC

Svet skupščine krajevne skupnosti Kozje je gotovo tisto telo, ki se v največji meri ukvarja z vprašanji komunalnega urejanja in razvoja kraja. Predsednik sveta je Jože Pirš, ki nas je ob obisku v krajevni skupnosti vseskozi spremljal. Med drugim nas je pogovor z njim zanesel tudi na vprašanje bodočega razvoja kraja. Jože Pirš je ob tem dejal:

«Teško bi vam sedaj naštel vse probleme, s katerimi se srečujemo v krajevni skupnosti in ki jih bomo morali potemtakem v bodoče rešiti. Vendar pa lahko povem, da so naše želje vse zahtevnejše, da krajanje ne razmišljamo zgolj o asfaltiranju cest, o napeljavi vodovoda. Tudi o tem razmišljamo, seveda, toda ob tem tudi na zahtevnejše objekte. Hočem reči, da nam ni več samo za zadovoljitev komunalnih interesov. Želimo imeti urejeno trgovino, zdravstvo, želimo še več kulture, radi bi imeli športno rekreacijski center, urejeno restavracijo. Zaenkrat so to le želje, a prepričan sem, da jih bomo čez nekaj let uresničili.»

Le kdo ne pozna Antona Soka, veterinarja iz Kozjega? Ga skorajda ni iz bližnje in daljnje okolice, ki tega nasmejanega in vedno dobrovoljnega možakarja ne bi poznal. Pravzaprav poznajo Antona Soka bolj kot predsednika Gasilskega društva iz Kozjega, ki obhaja - društvo seve - letos svojo 104. obletnico.

«V Kozje sem prišel po vojni kot mlad veterinar,» pripoveduje Anton Sok. «Kmalu sem se vključil v družbeno in politično delo kraja. Leta 1950 pa sem postal predsednik Gasilskega društva. Moram povedati, da smo gasilci iz Kozjega zelo pridni in aktivni fantje. To se moram pohvaliti! Dobro smo opremljeni, dobro izurjeni, članov je sedaj 264 in vsi se vključujejo v akcije, ki jih pripravlja krajevna skupnost ali pa naše društvo. Ob nedavni akciji Nič nas ne sme presenetiti so nas tudi tisti, ta višji' pohvalili.»

Gasilci iz Kozjega so pod vodstvom Antona Soka dosegli tudi vrsto priznanj na najrazličnejših tekmovanjih v občini, regiji, republiki, pa tudi v Jugoslaviji.

Dragica Planinc je šele dva meseca sekretarka OO ZK teren - Kozje, vendar je do dobra seznanjena s številnimi problemi, ki tarejo kraj. Za volilno konferenco, ki bo 9. novembra, so že pripravili vse potrebno, je povedala Dragica. Posebej skrbno pa se pripravljajo na vsebinski del konference. Pretresli bodo delovanje komunistov in njihovo aktivnost na vseh področjih. Ugotovili bodo, kje je krivda, da posamezne delegacije niso delale tako, kot bi morale.

Po konferenci, pravi Dragica, bo njihova osnovna organizacija števila okrog 22 komunistov. Predvsem pa bodo na konferenci komunisti spregovorili tudi o perečem problemu zdravstva v kraju. Sprožili bodo akcijo za čimprejšnjo rešitev kritične situacije. Ljudje so z zdravstveno službo nezadovoljni (o tem smo v našem tedniku že obširno pisali) in brez dvoma je treba rešitev najti v najkrajšem možnem času, da ne bi nov in sodobno urejen zdravstveni dom sameval, krajanje pa bi hodili po zdravstveno pomoč drugam.

Iz nekdanjega stanovanja so v Kozjem preuredili prostore za najmlajše, ki jih v času odsotnosti staršev vzgaja Slavica Blažič.

Delo, pravi Slavica, poteka po vzgojnem programu, vendar je v skupini, ki je raznolika glede na starost otrok, včasih kar težko usklajevati delo. Treba pa se je pač potruditi in izpolniti vse želje in potrebe malih nadebudnežev, ki potrkaajo na vrata vrta že ob petih zjutraj. Če se le da, gredo otroci ven, v naravo, kjer je dosti prostora za tekanje in igro, kajti prostor, ki jim je na voljo v vrtcu, jim ne dovoljuje bolj razgibanih iger. In tudi najbolj srečni so otroci zunaj, nam je zatrnila Slavica. Všeč jim je tudi, če odidejo na obisk v kakšno delovno organizacijo, kjer spoznavajo delovni proces in potem veliko sprašujejo o tem, kar so videli in spoznali.

Potrebe po varstvu v kraju so seveda veliko večje od zmogljivosti vrta, saj prihajajo prošnje za sprejem otrok skozi vse leto.

Ivan Stendler je ravnatelj osnovne šole v Kozjem šele kratek čas, vendar se je v svoje delo vživel in ga rad opravlja. Marsikaj so si na šoli v tem času postavili za cilj, predvsem pa bi jo radi nekoliko posodobili. Šola v Kozjem sodi med prve na novo zgrajene šole v šmarnski občini in zato za današnji utrip marsikaj ne zadošča več. Poskrbeti morajo tudi za sodobnejša učila, da bodo učenci dosegli boljše rezultate pri pouku. Na srečo pa nimajo kadrovskih problemov, tako da vsaj v tej smeri pouk nemoteno teče. Šola ima svoje oddelke tudi v Bučah in v Podsredi.

Celotni kolektiv šole pa si v veliki meri prizadeva, da bi kar se da tesno sodelovali z domačo krajevno skupnostjo in to jim tudi v veliki meri uspeva. V tem tesnem sodelovanju in medsebojni povezanosti vidijo v kraju uspehe, ki na tak način ne morejo izostati. Z velikim zadovoljstvom pa je Ivan Stendler opisoval tudi povezavo z delovnimi organizacijami v kraju, ki šoli velikokrat priskočijo na pomoč, zlasti ko gre za delovno prakso učencev.

Ko smo obiskali Kozje, je bilo dvorišče pred zgradbo združne enote polno traktorjev, ki so jih vozili na tehnični pregled vozniki iz šestih krajevnih skupnosti. Jože Kovačič, ki je vodja združne enote v Kozjem, je imel zato seveda polne roke dela, vendar nam je kljub vsemu nadrobil nekaj zanimivosti o delu te enote. Tako smo izvedeli, da je na področju, ki ga zajema enota, kar 340 traktorjev z ustreznimi priključki. Glede na širitev kmetijske mehanizacije pa bi rabili tudi ustrezne delavnice za popravilo in vzdrževanje kmetijskih strojev, saj zdajšnja delavnica še zdalec ne zasluži tega imena. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo Kmetijski kombinat Smarje poskrbel tudi za to.

Kot nam je povedal Jože Kovačič, se lahko združna enota Kozje pohvali o tem, da je od leta 1972 pa do sedaj preusmerila v tržno proizvodnjo kar 110 kmetij. Kmetje, ki so se odločili za preusmeritev, so dobili dolgoročne kredite za vse investicije in tako uspehi niso izostajali. V zadnjem obdobju pa so se kmetje združili v strojne skupnosti.

OBČINA ŽALEC - ČETRTEI SAMOPRISPEVEK

LJUDJE SAMI ODLOČAJO ZA SVOJ LEPŠI JUTRI

V petih letih bodo v žalski občini dobili objekte v vrednosti 850 milijonov dinarjev

11. novembra se bodo ljudje v žalski občini znova odločali o svojem napredku na področju družbenih dejavnosti, komunale in ljudske obrambe, varnosti in družbene samozastite. Prav tako bodo na posameznih voličih odločali o denarju, ki naj bi ga za svoje potrebe vsako leto prejemale krajevne skupnosti.

V današnji prilogi Novega tednika znova pišemo o programu vlaganj. O posameznih področjih smo v No vem tedniku obširneje že pisali, danes pa objavljamo povzetek del, ki čakajo. Program je izredno obsežen. Res pa je, da so velike tudi potrebe delovnih ljudi in občanov v žalski občini.

Marsikaj so v dosedanjih treh samoprispevkih že naredili in dolina zelenega zlata je temeljito spremenila svojo podobo prav po zaslugi solidarnosti vseh v občini. Marsičesa seveda tudi ni bilo mogoče opraviti. Iz objektivnih razlogov seveda in ne zato, ker bi kdorkoli nasprotoval kakšni potrebi. Saj veste. Vse je pač iz leta v leto dražje... Besedo v tej prilogi smo dali seveda tudi občanom, ker je tako najbolj prav, na prvi strani priloge pa objavljamo razgovor s predsednikom OK SZDL Žalec Ivom Robičem.

Na zadnji strani si lahko ogledate nekaj dosežkov zadnjega obdobja plačevanja samoprispevka. Bi imeli takšne objekte, če pred leti ne bi glasovali ZA? Bodo v občini imeli tisto, kar potrebujejo? Odvisno od njih samih. Mi pa si upamo trditi - imeli bodo, kar je pač večina za vsestranski napredek in razvoj. Tudi v prihodnji številki namenimo nekaj strani četrtemu samoprispevku.

Je sploh lahko kdo, ki bi nam ne privoščil še bolj lepih dni, ki nas čakajo? Hvala vam že v naprej, dragi starši!

IVAN ROBIČ

KDO NI ZA KORAK NAPREJ?

NT: Kakšno je vzdušje pred referendumom, ki bo 11. novembra?

I. Robič: »Mislím, da nas za izid ni treba skrbeti. Ljudje vedo, da se vsega, kar bi kje želeli, pač ne da napraviti naenkrat. Rečemo pa lahko, da je tokratni program zelo bogat. V njem se lahko vidi vsaka krajevna skupnost, vsak posameznik v naši občini. Ljudje podpirajo uvedbo četrtega samoprispevka. O programu in potrebah smo odgovorno razpravljali na zborih krajanov, v delovnih organizacijah, družbenopolitičnih organizacijah in tudi na zadnji seji vseh treh zborov občinske skupščine, ko so se delegati soglasno izrekli za dokončni program.«

NT: Kaj pa neuresničene naloge iz sedanjega, tretjega samoprispevka?

I. Robič: »Prav je, da smo občane o objektivnih težavah sproti obveščali in da ničesar nismo skrivali. Šlo je pač za

objektivne težave. Omeniti moram povečanje cen, nekatere ob tretjem referendumu še nepredvidene obveznosti in druge težave. Neuresničene naloge prenašamo v naslednje obdobje zato, ker so potrebne.«

NT: Kakšni so uspehi dosedanjih treh samoprispevkov?

I. Robič: »Veliki so ti uspehi in tega nihče, kdor je pošten, ne more zanikati. Ponosni smo na te uspehe. Z zadovoljstvom gledamo otroke v urejenih šolah, kjer dobe več znanja. Seveda pa si vsi skupaj želimo tudi boljših cest, urejeno in zdravo okolje, boljšo pitno vodo in boljše zdravstveno varstvo.«

NT: Kaj pomeni glasovanje ZA na četrtem referendumu?

I. Robič: »Pomeni korak naprej pri razreševanju nekaterih perečih problemov s področja osnovnega in srednjega šolstva, otroškega varstva, so-

cialnega skrbstva, zdravstva, kulture, telesne kulture, komunalne izgradnje in drugega. Prepričan sem, da se bo solidarnost vnovič izkazala, ker ne vidim razloga, da bi kdorkoli nasprotoval vsestranskemu napredku. Gre nasezadnje za dolgoročno naložbo, ki zagotavlja lepše življenje. Večino sredstev za izvedbo programa pa bodo delavci v delovnih organizacijah namenili za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozastito ter komunalno dejavnost.«

NT: Kakšna je odvisnost srednjeročnega razvojnega programa od uspešnosti izida referenduma?

I. Robič: »Referendumski program je del srednjeročnega programa razvoja naše občine. V novo obdobje gremo s konkretnimi akcijami za čim več pozitivnih rezultatov.«

Ivo Robič: »Program samoprispevka je del srednjeročnega razvojnega programa.«

OBČINA ŽALEC - ČETRTE SAMOPRISPEVEK

DRUŽBENE DEJAVNOSTI, KOMUNALA, KS, LJUDSKA OBRAMBA, VARNOST IN DS

KAKŠNE PRIDOBITVE NAČRTUJEJO?

32 NOVIH UČILNIC - ENOIZMENSKI POUK

V osnovno šolstvo in usmerjeno izobraževanje bodo v naslednjih petih letih vložili v žalski občini kar 146 milijonov dinarjev. Milijoni so to, ki so odraz potreb. Potrebe pa se porajajo domala v vsaki krajevni skupnosti. Tako bodo nove objekte v naslednjih petih letih (o tem smo že obširneje pisali v prejšnji številki NT) dobili v Vinski gori, Gotovljah, Libojah, na Vrnskem, v Grižah, Sempetru in na Polzeli. 32 učilnic, kabineti, telovadnice, kuhinje... Logično nadaljevanje dela in solidarnosti, ki sta se rodila že leta 1967, ko so Žalčani kot prvi v Sloveniji na celotnem območju občine izvedli referendum o samoprispevku za obnovo osnovnega šolstva. Če ne bi že takrat prišla na dan želja in odločnost delovnih ljudi in občanov po napredku, potem danes ne bi mogli govoriti o tem, da nameravajo v naslednjih petih letih preiti na vseh šolah na enoizmenski pouk. Pa ne le to. Prizadevali si bodo za postopni prehod na celodnevno osnovno šolo, osnovna šola v Gotovljah bo postala popolna osnovna šola in pri večjih podružničnih šolah bodo postopno zgradili telovadnice oziroma večnamenske objekte. Ob tem ne gre pozabiti nadaljnega razvoja usmerjenega izobraževanja.

JE MED NAMI SPLOH KDO, KI MLADEMU RODU NE BI PRIVOŠČIL ČIM VEČ MOŽNOSTI ZA OSVAJANJE ZNANJ?

35% OTROK V PREDŠOLSKEM VARSTVU

Izobraževanje mladega rodu se ne začne šele v osnovni šoli. Urejeno otroško varstvo je pogoj, da bodo otroci dosegali boljše učne vzgojne rezultate. Leta 1985 naj bi bilo v otroško varstvo vključenih najmanj 35 odstotkov predšolskih otrok. Da se bo to res zgodilo, bo treba uresničiti tudi tiste naloge, ki jih v preteklem obdobju niso mogli. Vprašajmo se preprosto: Si želimo urejeno otroško varstvo? Želimo si ga. Odločitev za uresničitev lastnih želja in potreb bo na vrsti 11. novembra. Če bodo ljudje glasovali ZA, potem bodo v naslednjih petih letih v Sempetru bogatejši za 6 igralnic, v Zabukovici 2, Veliki Pirešici 3, Taboru 2, Braslovčah 3, Žalcu 10, Letušu 1, Ponikvi 1, Grižah 6, Vrnskem 4, Gomilskem 1, Gotovljah 2 in v Šeščah bodo malčki imeli urejen dom v dveh igralnicah, medtem ko bodo njihovi starši brez skrbi opravljali svoja dela in naloge v različnih delovnih organizacijah.

Vse to bo veljalo 95.000.000 dinarjev. Skupnost otroškega varstva bo zagotavljala del sredstev iz svoje prispevne stopnje (84.500.000 dinarjev), iz sredstev samoprispevka pa bo treba zagotoviti 10.500.000 dinarjev.

LAHKO SREČO NAŠIH MALČKOV IN NAŠO BREZSKRBNOST PRIMERJAMO S TAKŠNIM DENARJEM?

VEČ POZORNOSTI KULTURNIM OBJEKTOM!

Kako je, če kakšnemu področju nekaj časa ne namenimo dovolj pozornosti, se »lepo« kaže prav pri razvoju kulturne dejavnosti v žalski občini. Zadnja leta namreč

tu niso zgradili pomembnejših objektov in tako so potrebe sedaj dosti večje. Še iz sedanjega programa ostaja neuresničena naloga - dograditev kulturnega doma v Žalcu, ki bo veljal 57.500.000 dinarjev. S sredstvi samoprispevka bo treba sofinancirati večnamenski dom na Gomilskem (7.500.000 dinarjev), 3.100.000 dinarjev bodo namenili kot zaostalo obveznost za kulturni dom na Vrnskem, dogradili bodo združne domove v Gotovljah (1.900.000 dinarjev), na Ponikvi (1.900.000 dinarjev), v Galiciji (1.900.000 dinarjev), v Vinski gori (3.700.000 dinarjev) ter v Vrbju (1.500.000 dinarjev). V Libojah bodo dela za obnovo kulturnega doma veljala dva in pol milijona dinarjev, v Grižah 1.900.000 dinarjev ter dom Svobode v Sempetru milijon dinarjev. Za pripravljala dela za gradnjo večnamenskega objekta v Preboldu bo treba odšteti šest milijonov dinarjev. Skupna vrednost vseh naložb znaša 90.400.000 dinarjev. Sredstva samoprispevka za financiranje kulturnih potreb znašajo 50.900.000 dinarjev.

VELIKO LJUDI V ŽALSKI OBČINI SE UKVARJA S KULTURNO DEJAVNOSTJO! ŠE VEČ SE JIH NAJ, SAJ JE KULTURA NEPOGREŠLJIVI DEL NAŠEGA ŽIVLJENJA!

SKRB ZA ZDRAVJE IN TELESNO KULTURO

Sredstev samoprispevka doslej v telesno-kulturno dejavnost niso vlagali. Zagotoviti

pa je treba osnovne pogoje za razvoj telesne kulture v posameznih krajevnih skupnostih in razvoj tistih dejavnosti, ki so na območju žalske občine najbolj množične. Ni naključje torej, da se bodo volilci čez dobrih deset dni odločali o gradnji telovadnic v Libojah, na Polzeli in v Gotovljah, pa tudi za dokončno ureditev stadiona v Žalcu, športnega parka v Sempetru in Grižah ter igrišč v Preboldu. Omeniti velja še občinski strelski poligon. Skupaj bodo vse te naložbe veljale 4 milijone dinarjev. Del denarja bo prispevala Telesnokulturna skupnost, 2.700.000 dinarjev pa bodo zagotovili s samoprispevkom občanov.

Na področju zdravstva so zadnja leta v žalski občini napravili velik napredek, zato obsega program izgradnje objektov zdravstvenega varstva le obnovo in dograditev zdravstvene postaje na Polzeli. Denar (25.000.000 dinarjev) bo v celoti prispevala občinska zdravstvena skupnost iz Žalca.

TUDI PIONIRSKO LETOVIŠČE V IZOLI

Tako kot niso v dosedanje programe samoprispevkov vključevali naložb s področja telesne kulture, jih niso tudi s področja

ni 50.000.000 dinarjev. Gre pa za vodovode Žalec, Tabor, Vrnsko, Kale-Studence, Grjže, Obramlje, Prelska in Ponikva ter v stanovanjskih soseskah v Žalcu, Sempetru, Preboldu, Grižah, na Polzeli in v Braslovčah. Poleg tega sta v programu zapisana še cevovoda do rezervoarja v Cepljah in Prekopi.

Za izgradnjo cest bodo prispevali SKIS, KS in občani ter iz samoprispevka 41.000.000 dinarjev. Denar bodo namenili za gradnjo cest Petrovče-Liboje (6 km), Polzela-Velenje (odsek v Andražu), na Dobrov. lje (2,5 km) ter za gradnjo mestnega jedra v Žalcu.

Problem zase predstavlja še zlasti zadnje čase telefonsko omrežje. V Žalcu naj bi se število telefonskih priključkov povečalo od sedanjih 800 na 2000 in s tem bodo rešeni problemi tudi v Vrbju, Ložnici, Grižah in Gotovljah. Na Polzeli in v Preboldu se bo število telefonskih priključkov od sedanjih 160 povzpelo na 400, prav po toliko priključkov naj bi bilo tudi na Vrnskem in v Petrovčah. S sprostitevje centrale na Polzeli bo omogočena predstavitev centrale v Braslovčah, tako da bi tam dobili 160 telefonskih priključkov.

ŠEST MILIJONOV ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI

Vse krajevne skupnosti v občini bodo letno prejele 6.000.000 dinarjev, vsaka posamezna pa 300.000 dinarjev, tista, ki bo posamezno leto slavila občinski praznik, pa bo dodatno prejela še 300.000 dinarjev. Nobe-nega dvoma ni, da bodo krajevne skupnosti ta sredstva oplemenitile še s prostovoljnimi delom, prispevki občanov in drugimi viri.

PRIZADEVANJA ZA KREPITEV LASTNE VARNOSTI

Ob koncu velja omeniti še področje ljudske obrambe, varnosti in družbene samozasčite, ki postajajo vse bolj sestavni deli naše vsakdanje aktivnosti. Le učinkovite obrambne priprave zagotavljajo varnost nas vseh ter obrambo svobode in socialističnega samoupravnega sistema. Sredstva za financiranje se bodo zbirala iz posebnega samoupravnega sporazuma, na osnovi katerega bo v petih letih moč zbrati 103.400.000 dinarjev, s tem da bodo sredstva za redno dejavnost ljudske obrambe vsako leto zagotavljali iz občinskega proračuna. Zbrani denar s samoupravnim sporazumom bodo namenili za TO, CZ, usposobitev centra za opazovanje, javljanje, obveščanje in alarmiranje, vzgojo rezervnih vojaških starešin in sofinanciranje obrambnih priprav v krajevnih skupnostih, izgradnjo osrednjega strelišča ter doma SLO.

KAKŠNI SO VIRI FINANCIRANJA?

Ob koncu zapišimo še to, da bodo sredstva za izvedbo programa vlagani v objekte družbenih dejavnosti in v komunalno izgradnjo zagotovili iz samoprispevka občanov, iz bruto osebnega dohodka v okviru sedaj veljavne stopnje, iz dodatne stopnje iz bruto osebnega dohodka, iz SS o financiranju potreb komunalne dejavnosti, SS o sofinanciranju potreb ljudske obrambe, varnosti in DS, kreditov in drugih virov. Samoprispevek bodo občani plačevali pet let (1. 1. 1980-31. 12. 1984), samoupravna sporazuma pa bosta veljala šest let. Za šest let bodo zagotavljali tudi sredstva za naložbe v objekte družbenih dejavnosti iz bruto osebnega dohodka.

OBČINA ŽALEC - ČETRTE SAMOPRISPEVEK

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI

ENOTNO MNENJE - SMO ZA LASTNI NAPREDEK!

JOZICA SALKOVIČ, Zalec: »Mislim, da prav uspehi zadnjih let zagotavljajo uspeh tudi tokrat. Res je, nismo vsega storili, kar bi morali, vedeti pa moramo, da so zato vsi objektivni razlogi. Konec koncev nikogar ni, ki si ne bi želel ali bi celo nasprotoval temu, da uresničimo zastavljene cilje. Sicer pa glasovanje ZA pomeni hkrati glasovanje ZA NAPREDEK NAS VSEH. Za naše boljše življenje.

DANI PFEIFER, Polzela: »Poglejte, na Polzeli bomo dobili deset novih učilnic za osnovno šolo, razširili bodo otroški vrtec ter zdravstveno postajo. Čutiti je že tudi prizadevanja za ureditev problema v zvezi s pomanjkanjem pitne vode. Rešitev vseh teh problemov nam zagotavlja samo glasovanje za samoprispevek. Ne vem, zakaj bi se kdorkoli s tem ne mogel strinjati.»

MARTIN POTOČNIK, Liboje: »V Libojah je izredno živahna kulturna prosvetna dejavnost. Si pa samo pogledajte tale naš kulturni dom, kjer prirejamo toliko različnih, izjemno dobro obiskanih kulturnih prireditev. Dom je treba temeljito obnoviti, obnovili pa ga bomo lahko le, če bomo na referendumu glasovali ZA samoprispevek. Tako bomo lahko dobili tudi novo zdravstveno postajo.»

FRANC GAJŠEK, Drešinja vas: »V programu so zajete vse krajevne skupnosti. To je seveda povsem pravilno, škoda le, da vse naloge iz prejšnjega, oziroma sedanjega obdobja, nismo uresničili. Verjamem, da zaradi tega ne, ker jih je bilo iz objektivnih razlogov nemogoče uresničiti. Če bomo v naslednjem petletnem obdobju bolj dosledni, potem tudi ni bojazi ni že za referendum čez pet let.»

MILAN SELČAN, Tabor: »Odločno smo za samoprispevek. Sploh ne vem, zakaj naj ne bi bili, saj doslej še ni prinesel nič slabega. Prav zanima me, kakšna bi bila danes šolska mreža in kako bi bilo z otroškim varstvom, če ljudje ne bi bili tako solidarni kot so bili doslej. Tudi po zaslugi samoprispevkov je Savinjska dolina zadnja leta temeljito spremenila svoj videz in žalska občina se že uvršča med razvitejše v Sloveniji.»

VIKTOR DRAMA: »Ne vem, če je kdo sploh proti temu, da bi glasoval za referendum. Verjetno se že najdejo posamezniki, vsakdo pa bi se moral vprašati, kaj bi imeli v naši dolini brez dosedanjih samoprispevkov. Glede same petrovške krajevne skupnosti moram reči, da se v programu morda premalo vidimo. Res pa je, da bo bržčas povsod tako. Vsi bi pač radi imeli vse. Tega pa se ne da.»

DANE SENIČ, Petrovče: »Seveda sem za samoprispevek. Upam pa, da bomo program, ki smo si ga zadali, skušali uresničiti v čim večji meri. Napak iz prejšnjih obdobj, pa če so bile še tako opravičljive, ne bi smeli več ponavljati. Za sedanjí program lahko rečem, da je izredno bogat in širok ter smelo zastavljen. Smelost pa se je doslej v glavnem še vedno obrestovala.»

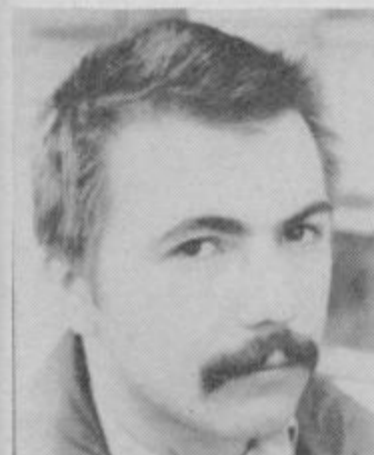
MILAN VASLE, Ponikva: »Včasih imam občutek, kot da so obrobne krajevne skupnosti zapostavljene vsepovsod. Vsaj nekatere. Nihče pa ne more zanikati napredka v zadnjih letih. Zaslugo za to je treba iskati predvsem v solidarnosti naših delovnih ljudi in občanov. Vsekakor si na Ponikvi želimo še več objektov, ne glede na to pa moram reči, da bomo v naši krajevni skupnosti glasovali za samoprispevek.»

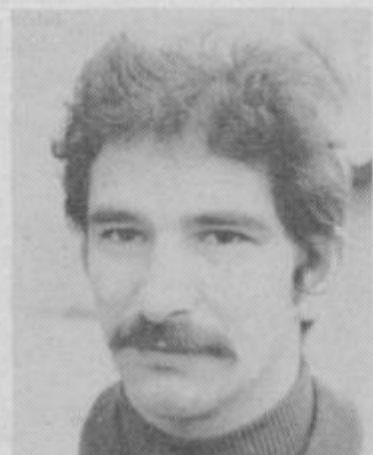
EMILIJA PEŠEC, Liboje: »Zaposlena sem sicer v Celju, živim pa v Libojah. Referendumski program v celoti podpiram in upam, da bodo zanj glasovali tudi krajan pri nas v Libojah. Uspehi zadnjih treh obdobj so veliki. Tega ne more nihče zanikati. V Libojah smo se doslej še vedno izkazali in skoraj prepričana sem, da tudi tokrat ne bo nič drugače.»

DANIJEL BRIŠNIK, Gomilsko: »Zadnja leta so na Gomilsko malce pozabljali. Napake tistih let se zadnje čase popravljajo. Seveda grade v našem kraju večnamenski prostor, v katerem bo mladinski klub, dvorana za kulturne prireditve, prostori za telesnokulturno dejavnost ter za delo družbenopolitičnih organizacij. Seveda to ni edina pridobitev. Na Gomilskem bomo glasovali ZA.»

LEON PADER, Griže: »Ne glede na to, da nekateri menimo, da je dvo odstotna stopnja plačevanja samoprispevka iz neto osebnih dohodkov prevelika, pa je vendarle res, da lahko samo s samoprispevkom rešimo nekatere probleme, ki nas že dolga leta tarejo. Osebo sicer menim, da bomo v griški krajevni skupnosti dobili premalo, vsekakor pa ne smemo prezreti tistega, kar smo že dobili.»

STANE SKOK, Šempeter: »Strinjam se z uvedbo četrtega samoprispevka. Mislim le, da je v programu namenjenega premalo denarja za komunalna dela. Res pa je, da so potrebe na področju družbenih dejavnosti tako velike, da vsega tudi ne moremo rešiti le s samoprispevkom. Menim, da bojazni za neuspeh referenduma ni, saj ljudje znajo kritično oceniti vse dosedanje uspehe in tudi neuspehe. Prvih pa je vsekakor mnogo več.»

HILDA PREMIK, Griže: »Program samoprispevka v celoti podpiram. Sem učiteljica na osnovni šoli in beseda o samoprispevku, oziroma o referendumu, ki bo 11. novembra, je tekla tudi na skupnem roditeljskem sestanku. Starši so imeli sicer nekaj kritičnih pripomb, večina pri nas pa meni, da je četrte samoprispevek več kot potreben. Prizadevati pa si bomo morali za to, da ga bomo potem skušali v kar največji meri tudi uresničiti.»

JOŽE KRULEC, Galicija: »Resnici na ljubo je treba povedati, da smo v Galiciji več pričakovali, kot pa bomo dobili. Nujno pa potrebujemo večnamenski objekt za našo pestro kulturno-prosvetno ter telesnokulturno dejavnost. Malce več denarja bi bilo treba nameniti nekaterim obrobim krajevnim skupnostim. Vse to seveda še ni razlog, da pri nas ne bi glasovali za samoprispevek. Smo zanj in ga v celoti podpiramo.»

LUCIJA KUDER, učenka OŠ Šempeter: »O samoprispevku so nam govorili v šoli in o tem so povedali tudi staršem. Vsi učenci v Šempetru vemo, da je naša šola že premajhna. Dozidati jo bo treba in ne vem, če je proti temu sploh lahko kdo. Mislim, da se s tem strinjajo tudi naši starši, ki nam prav gotovo žele vse najlepše.»

Tako torej nekateri občani v žalski občini. Podobno bi nam verjetno povedala večina. Besedo ljudem bomo dali tudi v naslednji številki. Konec koncev je prav, da sami povedo svoje mnenje. Njihovo mnenje bo odločilno tudi 11. novembra. Le malo pa je takšnih, ki se ne bi strinjali z napredkom. Tako je tudi prav!

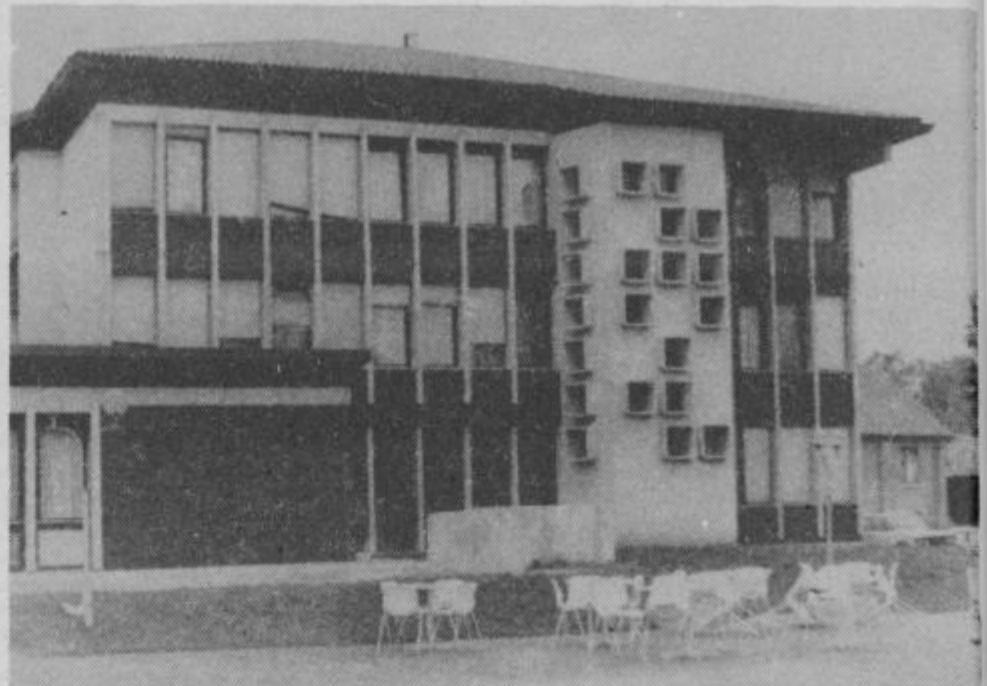
OBČINA ŽALEC – ČETRTE SAMOPRISPEVEK

POGLED NA STORJENO

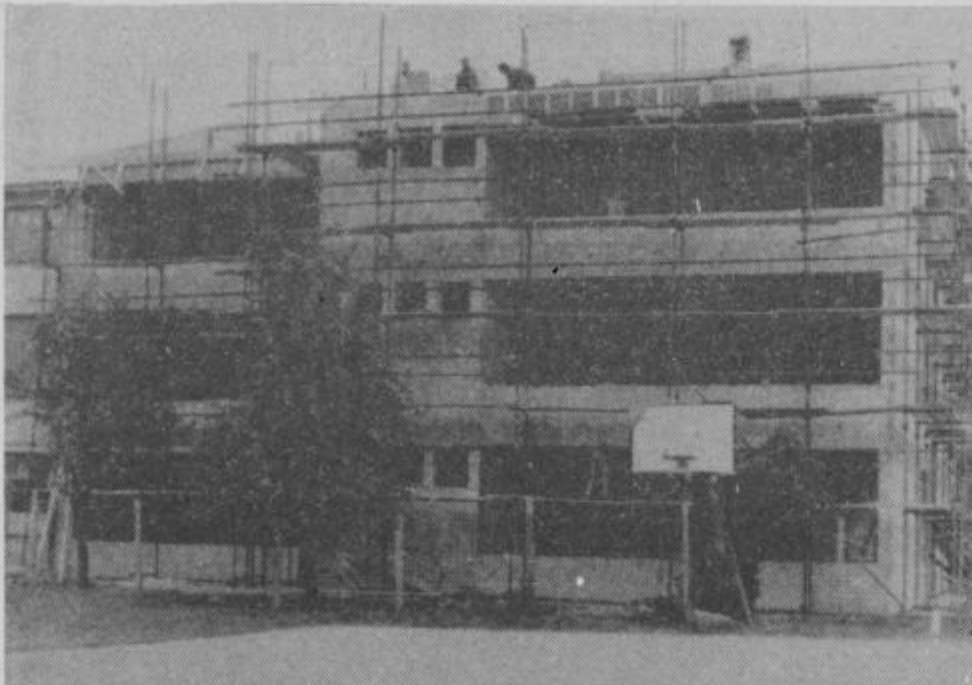
BREZ VERE V NAPREDEK – BREZ TEH OBJEKTOV

Kako veseli in razigrani so tile malčki, ki smo jih slikali pred otroškim vrtcem v Levcu, medtem ko so njihove mamice in očetje lahko brezskrbni na svojih delovnih mestih!

V Preboldu imajo nov študentski dom. Razmere v starem so bile nemogoče in kdo ve, kako bi bilo, če se ljudje tudi na tretjem referendumu ne bi izrekli za svoj napredek.

Delovni pogoji v petrovški osnovni šoli so bili zares nemogoči. Prisidek z ustreznim številom novih učilnic in kabinetov bo vsekakor velika pridobitev.

Pogled na gradbišče otroškega vrtca v Preboldu. Tu so ga zares nujno potrebovali, otvoritev pa bo 29. novembra. Tudi to je odraz solidarnosti občanov doline zelenega zlata.

Precej denarja v četrtem samoprispevku bodo namenili tudi komunalni dejavnosti in tako tudi gradnji cest. Na sliki vidimo delovišče na cesti na Dobrovljah. Skrb torej tudi za višinske predele.

Na zadnji seji vseh treh zborov žalske občinske skupščine so se delegati izrekli ZA program četrtega samoprispevka. To je tudi razumljivo, saj je program zelo obširen in bogat.

60 LET DPD SVOBODA GABERJE

Pevski zbor Delavsko prosvetnega društva »SVOBODA« Celje, Gaberje praznuje letos 60. letnico svojega delovanja.

Leta 1919 so napredni delavci intelektualci ustanovili moški pevski zbor pod imenom »Naprej«, ki je imelo svoj sedež v Gaberju. Društvo je takrat tvorila samo ena dejavnost, to je moški pevski zbor, kateremu so se kasneje pridružile še ostale sekcije. Zbor je štel 60 članov.

Ze samo ime »Naprej« nam pove, da je že v tistem obdobju v naših delavcih klila revolucionarna zavest. Vodil ga je dirigent CIRIL PREGELJ. Posebnost delovanja zbora ni bilo samo v tem, da goji narodno pesem, ampak da preko narodnih in revolucionarnih pesmi vzbuja revolucionarni duh delavcev.

Dejavnost zbora kot drugih sekcij se je zelo živo odvijala vse do »Obznane« leta 1928, ko so bile razpuščene vse politične organizacije in društva. Zbor je tudi takrat, čeprav ilegalno, nastopal na raznih delavskih srečanjih ali praznikih.

Leta 1941 je zlom pred-aprilske Jugoslavije. S prihodom okupatorja ni zlomilo revolucionarnih idej pevcev, saj so se le ti aktivno vključili v narodno osvobodilni boj, katerih aktivnost je najbolj dorečena ob spominu na 21 članov, ki so dali svoja življenja za našo sedanost.

Po vojni leta 1945 se je zbor ponovno osnoval pod nazivom »SVOBODA«, ki ga je vodil dirigent TONE TERZAN. Tudi v povojnem obdobju je zbor nadaljeval svojo tradicijo.

Moškemu pevskemu zboru se pridruži še ženski pevski zbor in se je takrat pod vodstvom TONETA TERZANA predstavljal kot mešani pevski zbor ali pa kot zbora posamezno. Značilnost povojnega petja je bila predvsem v množičnosti in gojitvi revolucionarne in narodne pesmi. Moški pevski zbor »SVOBODA« je v tistih letih sodeloval in nastopal na vseh pomembnih manifestacijah in zborovanjih. Poleg tega je leta 1954 gostoval na Hrvaškem v »Železarni Sisak«, leta 1957 pa kar dvakrat v Bosni in Hercegovini pod vodstvom BORISA FRLINCA. Zbor je takrat štel 70 pevcev.

Pričela so se krizna obdobja v zborovskem petju. Z izmenjavo zborovodij je upadala številčnost zbora, posameznikom pa tudi moralna zavest.

PESEM KOT DUHOVNO OROŽJE

S formiranjem nekaterih novih ansamblov v Celju so tudi od našega zbora odšli nekateri dobri pevci ter se vključevali v na novo ustanovljene zборе. Posledica tega je bila, da so se medsebojni odnosi celjskih zborov poslabšali. Kljub temu SVOBODA-SEM morala ni upadla in so leta 1959 dobili novega dirigenta FRANCA ROZMANA, ki se je takrat zaposlil na osnovni šoli »Franja Vrunča« na Hudinji.

Tako je zbor pod njegovim vodstvom leta 1961 uspešno gostoval v Prekmurju s 30 članskim zborom. V tem obdobju je zbor nastopal na raznih prireditvah in leta 1962 sodeloval na »Pevskem festivalu« v Ljubljani.

Zelja za boljšo kvaliteto zborovskega petja se je porajala tudi v našem zboru. S pridobitvijo mlajših pevcev in novega dirigen-

ta tov. JULIJA GORICA leta 1964, je bilo omogočeno, da se je zbor ponovno samostojno predstavil celjskemu občinstvu na prvi reviji »SVOBODA POJE IN IGRA« leta 1965. Kasneje se je zbor predstavil tudi s samostojnimi koncerti v Celju in izven.

V tistem obdobju beležimo več nastopov koncertov in gostovanj:

- leta 1966 samostojni koncert v Narodnem domu v Celju;

- tekmovanje moških pevskih zborov bivšega celjskega okraja v Storah, kjer je zbor s prvim mestom beležil lep uspeh;

- leta 1968 gostovanje v Fridlandu na Češkem, kjer je bil gost tamkajšnega mešane-ga zbora »JANACEK«.

Zbor je štel takrat 43 pevcev. V istem letu je zbor imel v gosteh mešani zbor »JANACEK«, ki mu je organiziral koncert v Roga-

ški Slatini, skupni koncert v Narodnem domu v Celju ter mu omogočil izlete po ožji Sloveniji.

Leta 1970 beležimo zadnji samostojni koncert v Celju. Leta 1972 se zbor udeležuje »odhoda« VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI« v Srbiji. V Čupriji se je predstavil s celovečernim koncertom in z nekaj nastopi v okoliških krajih.

Leta 1975 pa je zbor skupno s »Tamburaško sekcijo in narodno-zabavnim ansamblom« gostoval v Šmihelu na Koroškem.

Dvigniti kvaliteto raven zbora je bila ena od aktualnih nalog. To pa je zbor dosegel s tem, da je leta 1977 pridobil novega dirigenta profesorja VIDA MARCENA. Prvi vidni uspehi so se pokazali že po treh mesecih, ko je zbor pod njegovim vodstvom nastopil na medobčinski reviji amaterskih pevskih zborov v Rogaški Slatini. Kakovost je zbor dokazal tudi na podobni reviji leta 1978 v Zrečah, kjer se je uvrstil v drugo kategorijo pevskih zborov.

Pevski zbor Svobode leta 1929. Torej natanko 50 let stara slika. Foto: Franjo Kunšek

»SOPOTA« - RADEČE

NAMESTO PRAZNIK, POŽAR

Povzročena škoda znaša 15 milijonov

Kolektiv Lesne industrije »Sopota« Radeče se je že nekaj časa pripravljala za praznovanje 50-letnice obstoja in razvoja od preproste kolarske delavnice do modernega industrijskega obrata. Slovesnost naj bi bila v drugi polovici novembra. Priprave je prekinila nenadna nesreča minuli petek, ko je v novi, komaj pet let stari proizvodni hali izbruhnil požar.

Požar je izbruhnil 26. oktobra pet minut pred trinajsto uro. Domnevajo, da je do požara prišlo tako, da je v filter sistemu nastalo iskrenje

(najbrž od drgnjenja smirkovega papirja ob kovino), iskre pa so vžgale lesninski prah, kar je delovalo kot eksplozija in filtrirne naprave so bile v trenutku v ognju, prav tako pa dragoceni stroji pod njimi.

Sreča je bila, da se je to zgodilo še med delovnim časom, da so delavci lahko v naglici ukrepali. Predvsem so zaščitili lakirnico v sosednjem prostoru, kjer bi prodor ognja lahko naredil neizmerno večjo škodo. Kolektiv je bil izurjen za tak poseg, saj so v septembrski akciji NNNP predvidevali skoraj

natanko tak dogodek, kakršen se je v petek zares pripetil. V najkrajšem času so prišli domačim ekipam na pomoč še gasilci iz Radeč, iz papirnice in Vrhovega. V pol ure so požar pogasili.

Škode na poslopju, na strojih in v nedokončani proizvodnji je za okoli 15 milijonov dinarjev, v kar pa ni všteta škoda, ki bo nastala zaradi izpada proizvodnje. Stavba in naprave so bile zavarovane. V teku so dela za začasni prenos proizvodnje v druge obrate in za sanacijo po tem nesrečnem dogodku. JURE KRAŠOVEC

POJASNILO ZA ŠOFERJE

Jutri je četrtek, 1. novembra. Šoferji sprašujejo, če lahko vozijo tudi tisti, ki imajo neparne številke registracij. Ker je jutrišnji dan praznik, lahko vozijo vsi, tako tisti s parnimi, kot tudi oni, kateri sicer ob četrkih ne smejo z vozilom na cesto. Promet bo torej velik in upoštevajte vse, da ne bi prišlo do neljubih nesreč.

TV

POSKUS POSILSTVA

Okrog devetih zvečer se je vračala z dela proti domu ženska, doma iz Velenja. Ko je prišla približno 50 m v gozd, jo je dohitel neznanec, zgrabil za roko in vrvel v obcestni jarek. Ženska je kričala in se branila, potegnila iz torbice polno steklenico ter moškega udarila z njo po glavi. Le-ta jo je takrat izpustil in se ranjen odpravil po zdravniško pomoč v Velenje, od tu pa so ga napotili v slovenjgraško bolnišnico na šivanje glave. Tako so miličniki tudi ugotovili storilca; gre za 15-letnega dečka!

IZ MESNICE ODNESEL DENAR

V noči med petkom in soboto je neznanec vliomil v prodajalno mesnih izdelkov »Matica« na Stanetovi ulici v Celju. Iz odklenjenega predala je pobral ključce, z njimi odprl blagajno, v kateri so bile tudi kasete za denar. Iz blagajne in iz kaset je pobral nekaj več kot 44.000 dinarjev. Za storilcem se poizveduje.

ZA POSKUS UMORA V KOZJEM

6 LET ZAPORA

A. Čoh obtožen za 3 dejanja

Senat temeljnega sodišča v Celju je pretekli teden izrekel kazen šest let in tri mesece zapora za Alfonza Čoha iz Kozjega. Čoha so obtožili za tri storjena kazniva dejanja in sicer za poskus umora, za hudo telesno poškodbo, ki jo je prizadejal ženi ter za grožnje krajanom Kozjega.

Začelo se je 1. aprila, ko je Alfonz Čoh vinjen zabodel Janka Prašička, ker mu je ta rekel, da je delomrnez in lopov. K sreči rana v Prašičkovem trebuhu ni bila smrtna. Čoh je potem, ko je Prašička zabodel, grozil še nekaterim krajanom Kozjega. Grozil je tudi svoji bivši ženi Heleni, ki ji je nekaj mesecev poprej prizadejal hudo telesno poškodbo. Zaradi groženj Alfonza Čoha se več krajanov

Kozjega ni počutilo več varnih. Zato je preiskovalni sodnik odredil za Čoha pripor.

Senat temeljnega sodišča je tako izrekel za Čoha kazen šest let in tri mesece zapora. Pri tem je upošteval, da je bil Čoh po mnenju izvedenca v zmanjšano pristevnem stanju, ko je poškodoval svojo bivšo ženo. Kot oteževalno okoliščino pa so člani senata upoštevali, da je bil Čoh že pred tem večkrat kaznovan. Tako so mu za poskus umora izrekli kazen pet let, za hudo telesno poškodbo eno leto in za grožnje krajanom Kozjega pet mesecev zapora. Tako bo Čoh za vsa tri dejanja prestajal kazen šest let in pet mesecev, obenem pa se bo moral obvezno zdraviti tudi proti alkoholizmu.

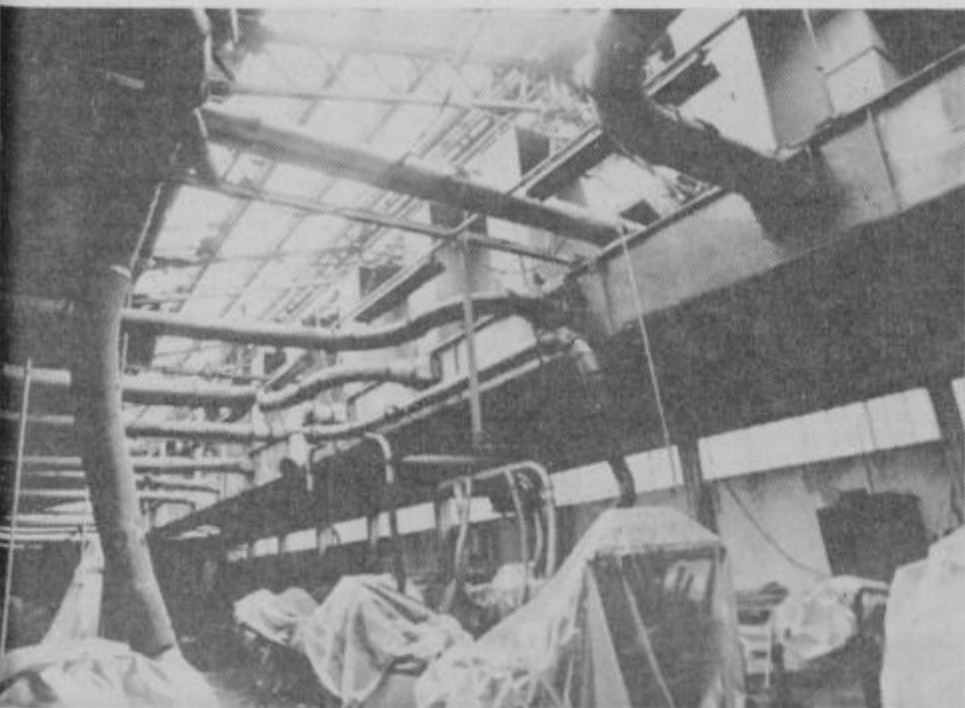
KDO GA JE VIDEL?

18. oktobra 1979 okrog 12. ure je odšel od doma iz Podvolovljeka št. 42, pošta Luče, neznan kam Jože SUŠNIK, rojen 15. 3. 1940 v Žagi, pošta Stahovica, občina Kamnik.

SUŠNIK je visok 174 cm, čokate postave, temnokostanjevih las, brez posebnih znamenj. Ob odhodu od doma je bil oblečen v karirasto srajco, kavbojke, svetlorjavo vetrovko in obut v rjave nizke čevlje.

Prosimo vsakogar, ki bi o pogrešanem karkoli vedel, da to sporoči najbližji postaji milice ali Upravi javne varnosti Celje, Gregorčičeva 5, telefon 23-941 ali 23-201.

Iz pisarne UJV

ŠTORE

TOPLINA SRCA

Starejši občani niso osamljeni

Z veliko skrbjo, ljubeznijo in s spoštovanjem do starejših krajanov so krajevne družbenopolitične organizacije skupaj z Rdečim križem in v tesnem sodelovanju s šolo pripravile v petek popoldne prisrčen sprejem za krajanke starejše nad 70 let.

Okrog 80 zadovoljnih in srečnih starejših prebivalcev krajevne skupnosti Štore se je zbralo v tamkajšnji osnovni šoli, kjer so jih zares prisrčno in toplo sprejeli. V krajevni skupnosti Štore jih seveda živi več, okrog 200 jih je, ki pa se zaradi slabega počutja niso udeležili petkovega družabnega srečanja. Ob tem pa velja zapisati še to, da učenci osnovne šole v Štoreh obiskujejo več kot 30 starejših krajanov. To so pravzaprav njihovi »varovanci«. Marsikaj jim otroci postore doma in okoli njega, pa še v

trgovino stečejo urne noge. Zlasti zdaj, v jesenskih in zimskih dneh bo takšna pomoč starejšim ljudem, ki so svoje za našo skupnost pravzaprav že storili, še kako dobrodošla.

Na petkovi prireditvi sta starejše krajanke pozdravila predsednik sveta skupščine KS Štore Jože Gaberšček in Franc Zelič, predsednik KK SZDL. Medtem ko so gostom pripravili tudi skromna darila in zakusko, so pionirji šole zapeli in zaplesali in se s smehom mladosti in s pesmijo tako najlepše oddolžili starejšim krajanom, med katerimi je mnogo še vedno aktivnih v različnih društvih in organizacijah.

Prireditve, ki jo je krajevna skupnost že pred leti vzela za svojo, bi veljalo posnemati!

MATEJA PODJED

ZLATOPOROČENCI VERHOVNIK IN ZUPAN

DIPLOMA ZA UNIVERZO ŽIVLJENJA

Kruh sta rezali tujina in domovina - Možje na fronto, žene pri otrocih

Preteklo soboto sta v žalski poročni dvorani potrdila svojo 50 let trajajočo zakonsko zvezo kar dva para in sicer Franc in Franciška Verhovnik ter Franc in Franciška Zupan.

Franc Verhovnik se je rodil 3. oktobra 1903 v Kočevju kot sin rudarja. Potem se je s starši in z bratom selil skoraj po vsej Evropi. Najprej jih je pot zanesla v Avstrijo, od tu v Nemčijo, na Madžarsko, Romunijo in nazaj v Slovenijo, pa zopet nazaj v Nemčijo, od koder so se tik pred prvo svetovno vojno dokončno vrnili. Za Franca pa so se težki časi pravzaprav šele pričeli, saj mu je v tem času umrla mama, stara komaj 30 let. Zaradi pomanjkanja, ki so ga trpeli je moral z 12 leti na Pohorje za pastirja, komaj 16-leten pa se je že zaposlil v rudniku. Delo je nekajkrat zamenjal, dokler se ni zaposlil v rudniku Zabukovica, kjer je tudi spoznal svojo bodočo ženo Franciško. Tudi ona se je rodila v rudarski družini in sicer 30. septembra 1908 v Zabuko-

vici. Ker so imeli doma nekaj kmetije, se ni zaposlila, temveč je hodila, kadar je mogla, na dnino. Franc in Franciška sta se poročila 27. oktobra 1929. Imata hčer Franciško, saj so bili časi takrat težki, posebno za rudarske družine.

Vojna vihra je zajela tudi nje in leta 1944 je Franc odšel v partizane ter med njimi dočkal svobodo. Tudi po osvoboditvi se je zaposlil v rudniku Zabukovica, kjer je delal do upokojitve. Danes pomalo planinari, vedno ima dovolj dela, ki ga tudi rad opravlja.

Naj predstavimo še jubilarnta Zupana. Franc Zupan je rojen 1. aprila 1906 v Zabukovici v številni delavski družini. Izučil se je za mizarja in delal pri različnih obrtnikih. Nezaposlenost je prizadela tudi njega in leta 1932 je bil prisiljen brez najosnovnejših mizarjskih strojev pričeti na svoje. Franciška se je rodila 3. oktobra 1909 v Dolenji vasi kot hči krojača. Osnovno šolo je obiskovala v Preboldu, potem pa se je izučila za šiviljo. S Francem sta se po-

ročila 4. novembra pred 50 leti v Preboldu. Rodili so se jima štiri otroci.

Tegobe, ki jih je prinašala gospodarska kriza in takratna družbena ureditev tudi tej družini niso bile prizanežene. Okušali so pomanjkanje in revščino, še huje pa je bilo med vojno, ko bil oče Franc 15 mesecev v nemški vojni ujetništvu v Milbergu, od koder se je vrnil telesno in duševno povsem izčrpan in bolan. Po vojni Franc odprl mizarstvo obrtno delavnico, kjer je delal do upokojitve leta 1966. Mati Franciška je skrbela za otroke, da so bili siti in oblečeni, ter da so prišli vsak do svojega poklica. Dana sta zlatoporočenca obkrožena z povščano družino, saj imata že 7 vnukov in enega pravnuka.

Obema paroma želimo, da bi po številnih težkih preizkušnjah, ki jim jih prineslo življenje, živeli zdravi, srečni in zadovoljni.

Tekst in foto
T. TAVČAR

Poročna dvorana skupščine občine Žalec se je napolnila, ko so se ob zlatoporočencih VERHOVNIK zbrali vsi njuni svojci. Slavnostni obred je opravil Jože Jan.

Zlatoporočenca Franciška in Franc Zupanc.

VELEBLAGOVNICA TKANINA

CELJE

tozd maloprodaja

vam predstavlja oddelek posteljnega perila in volne

Oddelka posteljnega perila iz volne v veleblagovnici Tkanina Celje si ne moremo predstavljati brez Nije Lotričeve, ki je poslovodja tega oddelka že 18 let. V tej delovni organizaciji pa je zaposlena že 30 let, kar seveda pomeni, da je s svojim delom na oddelku in v kolektivu zadovoljna in da svoje delo dobro pozna, kakor tudi kupce, ki kupujejo na tem oddelku.

V vse bolj hladnih jesenskih dneh, ko megla in jutranji mraz pronicata do kože, je obisk na oddelku posteljnega perila in volne v veleblagovnici Tkanina Celje še kako dobrodošel. Že samo pogled na pisano paleto volne vseh vrst, barv, debelin in kvalitete, daje kupcu topel občutek varnosti pred zimskim mrazom, ki trka na vrata in pred dolgimi zimskimi večeri, ko je največ časa za vrtenje pletilk med prsti.

Izbora volne je na tem oddelku zares tako pester in bogat, da je težko iti mimo njega. Za tiste, ki se boste morda prvič odločili za nakup volne in izdelkov iz tega oddelka naj zapišemo, da se police in gondole z volno nahajajo v pritličju veleblagovnice, na desni strani.

Pa brskajmo še naprej! Štiri prodajalke, ki delajo izmenjaje na tem oddelku ljubeznivo postrežejo kupca, mu pomagajo pri izbiri, svetujejo, predlagajo in želijo ugoditi vsem vrstam različnih okusov. Kot pravi vodja

oddelka, je povpraševanje po volni na tem oddelku največje in tudi prodajalkam dela prodaja pisanih klopčičev največ veselja. Resnici na ljubo se

je večasih prav zaradi številnih barv, ki zložene po niansah čakajo na kupca, kar težko odločiti za ta ali oni klopčič. Nija Lotričeva je na hitro preletela pi-

sane police z volno in ocenila, da je kupcem na voljo okrog 250 različnih vrst volne. To pa je podatek, ki si ga ob nakupu volne velja zapomniti! Na

oddelku se še posebej trudijo, da nabavljajo volno pri vseh jugoslovanskih proizvajalcih in da bi z nabavo novih vrst in kvalitet volne še bolj zadovoljili kupce.

Odmor po napornem delu s pletilkami v roki lahko prežene marsikatero skrb ali tegobo in tega se zavedajo tudi na tem oddelku. Zanimivo je tudi to, da prodajalke same zelo rade pletejo in tako lahko iz lastnih izkušenj strankam svetujejo in pomagajo pri nakupu. V zadnjem času, z zadovoljstvom opažajo na oddelku, segajo po pletilkah (tudi te dobite na tem oddelku) in volni predvsem mlada dekleta.

Ostanimo še nekaj trenutkov med prodajnimi pultovi oddelka za posteljno perilo in volno. Kot pove že naslov, lahko tu dobite tudi posteljno perilo in brisače v modernih barvnih vzorcih in odtenkih. Nekoliko starejše stranke pa rade kupijo posteljno perilo iz damasta.

Mlade in nekoliko manj mlade bo v dolgih zimskih večerih razveseljevalo tudi šivanje gobelinov, ki so jih kupili tudi na tem oddelku.

Izbira je torej pestra in raznovrstna in že zato bo potrebno obiskati oddelek posteljnega perila in volne v veleblagovnici Tkanina. Želja prodajalk tega oddelka izvira iz želja kupcev, ki si prav tako želijo, da bi bil oddelek malo večji in zato seveda tudi bolj pregleden in še bolj bogato založen. In kot vse kaže, imajo v Tkanini za take želje posluš in razumevanje zato, bo tudi ta oddelek kmalu postal večji.

GORNJI GRAD: S ČASOM V KORAK...

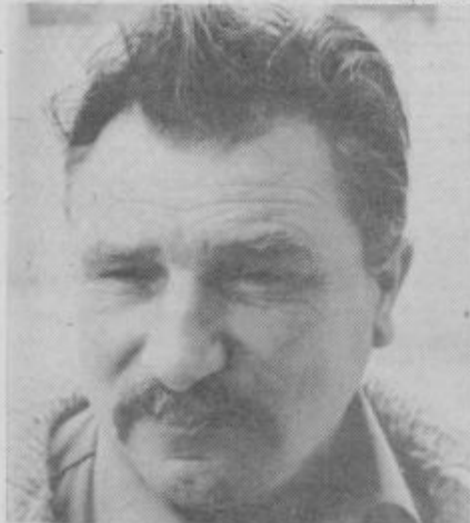
Kovačije. Redke so, počasi izginjajo, spreminja pa se tudi vsebina njihovega dela. Konje so zamenjali traktorji, podkve močnejše gosenice in velika kolesa...

Med kovaškimi mojstri, ki kljubujejo času in iščejo nova pota tudi v stoletju tehnike, je vsekakor Anton Bezovšek v Gornjem gradu.

»Še vedno delam in tako bom tudi v naprej. Konjev, ki bi jih naj podkoval, je vse manj. In vendar jih kmetije od blizu in daleč še pripeljejo. Pa so v resnici bolj redki gostje. Toda, kovaška dela pri popravilu vozov so še vedno ostala. Sicer pa sem šel pri delu naprej in tako se zdaj ukvarjam tudi s prikolicami za osebne avtomobile, prav tako za traktorje in podobno. Zelo zanimiv izdelalek, zlasti za naše gozdarsko območje, so klini za vlečne verige, za verige, s pomočjo katerih gozdarji vlečejo iz gozdov les...«

Anton Bezovšek se je izučil za kovača pri znanem mojstru Jožetu Slatinšku v Bočni. V Gornjem gradu ima svojo delavnico približno dvanajst let. V njej je sam, ker mladih, ki bi se odločali za ta poklic, enostavno ni.

M. BOŽIČ

V PIREŠICI NOV AVTOMOBIL

V žalski občini obstoja kar 42 gasilskih društev, ki so zelo delavna. Med nje sodi tudi gasilsko društvo v Veliki Pirešici. Predsednik društva je Ivan Podbornik, ki je o delu društva in načrtih povedal tole: »V naši krajevni skupnosti imamo samo prostovoljno gasilsko društvo. Do slej smo imeli že več akcij, posebno pozornost pa smo posvetili prav zadnji, ko smo zbirali sredstva za nabavo novega gasilskega avtomobila. Ta, ki ga imamo sedaj, je star že 15 let in je odslužil. Zbiralna akcija je sedaj v glavnem pri koncu, vsega smo nabrali okrog 24 starih milijonov, kar bo zadoščalo za nakup gasilskega avtomobila IMV Novo mesto.

Krajani so prispevali levji delež v obveznicah, precej pa tudi v gotovini. Občinska gasilska zveza pa je prispevala tri stare milijone, krajevna skupnost pa dva. Nekateri kmetje so nam podarili les. K uspehu akcije je prav gotovo prispevalo tudi to, da naši krajani vedo, kolikšen je pomen dobro usposobljene gasilske enote ob požarih ali kakšnih drugih nevarnostih. Še posebno nas veseli, da bomo nov avto dobili v teh dneh, saj se bomo tako lažje pripravili na praznovanje 50-letnice našega delovanja, ki bo prihodnje leto.

T. TAVČAR

EŠC CELJE

OBRAMBNI KROŽEK

Bodo zmogli številne naloge v načrtu?

Na letnem zboru 26. sept., smo si poverjeniki in člani obrambnega krožka na Ekonomskem šolskem centru v Celju, nadeli breme in do njega tudi razne obveznosti, ko smo enoglasno sprejeli program dela. Program dela nam bo omogočil dodatno izobraževanje na raznih področjih obrambne vzgoje.

Seznani se bomo z delom SLO, h kateremu lahko pritejemo spoznavanje orožij in njihove uporabnosti, saj bomo organizirali tečaje za puškomitraljezce in za strelce z ročnim minometom M-57. Ta dva tečaja bomo organizirali, z razliko od drugih le ob zadostnem številu prijaviteljev, v kar pa skoraj ne dvomimo. Organizirani bodo tudi tečaji o prvi pomoči in o gašenju objektov, ter tekmovanje v ročnih izdelkih posameznih improviziranih min in min presenečenja. Ogleдали si bomo tudi razne filme s področja SLO. Obrambni krožek si tudi prizadeva, da bi pridobil čimveč prostovoljcev v enote teritorialne obrambe.

Ker je pomen krožka tudi v tem, da ohranja in razvija zgodovinsko preteklost naših narodov v boju, bomo v ta namen organizirali proslavo ob dnevu JLA v sklopu proslav 60-letnice ZKJ, SKOJ in sindikatov. Obiska-

li pa bomo tudi vojašnico Jožeta Meniha-Rajha in si ogledali še stalne razstave NOB jugoslovanskih narodov. V počastitev dneva JLA bomo organizirali tudi tekmovanje v streljanju s zračno puško. Obšli bomo tudi razna pota partizanskih enot v počastitev vseh tistih, ki so v najbolj težkih trenutkih naše preteklosti darovali življenje za boljše življenje vseh nas.

V sklopu obrambnega krožka je letos začela delovati tudi planinska sekcija, ki je zelo pomembna v delovanju krožka, kajti spoznavanje planin in domovine, ter odkrivanje njenih naravnih lepote je sestavni del SLO. V program so všteti razni izleti na bližnje in bolj oddaljene

planinske točke, kot so Lisca, Kum, Paški Kozjak, Nanos, Triglav... Tudi pohodi v planinski sekciji ne bodo redkost, saj se bomo udeležili pohoda po poteh XIV. divizije, ter obšli prvo in drugo etapo transverzale »Od pomnika do pomnika v revoluciji«.

Res je, program dela je enoglasno sprejet in skoraj vsem je bil všeč, toda marsikdo se je vprašal, ali bomo res vsi ta program dosledno izpolnjevali in sicer tako enovito kot smo ga sprejeli. Odgovora do sedaj še ni moč dobiti, vendar pa bo nekoč njegova vsebina odvisna od nas samih, od naše pripravljenosti do dela.

STOJAN SORČAN

ZAČETNIŠKI TEČAJ JAHANJA

Tudi letos bodo pri Konjeniškem klubu v Celju (Škofja vas 51, telefon 236-14), ki ima trenutno 240 članov in 13 konj, pripravili začetniški tečaj jahanja. Zbor vseh prijavljenih bo 3. novembra popoldne ob 18. uri, ko se bodo zmenili za točen urnik in razdelili v skupine. Tedensko bo tečaj dvakrat po dve uri, v celoti pa bo trajal 32 ur. V začetku bodo slušatelji poslušali teorijo o uporabi konja v mirnem in vojnem času, nato pa prešli tudi na praktični del.

Zmago Herman je ob tem še povedal, da se v tečaj lahko prijavijo vsi, ki so dopolnili štirinajst let ter so popolnoma zdravi in čutijo veselje do tega športa. Mlajši od štirinajst let pa lahko pridejo v Škofjo vas in se poskusijo v jahanju na poniju Piki. Pol ure rekreacijskega jahanja v spremstvu staršev in članov kluba stane samo 20 din.

T. VRABL

MI IN ZDRAVJE

O BOLEZNIH SRCA IN OŽILJA

Edino v kar smo sigurni, da pomaga pri napredovanju kroničnega bronhitisa in še to samo v njegovem zgodnjem stadiju je prenehanje kajenja. Noben drug ukrep se ni pokazal kot uspešen pri preprečevanju ali pa pri zdravljenju bolezni. Po drugi strani pa se večina oseb z kroničnim bronhitisom počuti boljše in tudi subjektivno stanje se popravi s samim simptomatskim zdravljenjem, kar pomeni, da se samo odstranjujejo in preprečujejo znaki bolezni, osnovni vzrok bolezni pa se ne preganja.

Vsekakor je potrebno pred pričetkom zdravljenja napraviti vse možne preiskave, ki bodo pokazale v kolikšni meri je organizem okvarjen. Z njim in o rezultatih teh preiskav se mora seznaniti bolnik ter mu predočiti logično osnovo zdravljenja in istočasno posvetiti vso skrb osebnosti bolnika, saj mora le ta aktivno sodelovati pri vseh metodah zdravljenja.

Poleg tega, da bolnika seznanimo z načrtom zdravljenja, mu takoj povemo, da mora prenehati s kajenjem. Ta zahteva mora biti zelo energična, predvsem v zgodnji fazi bolezni, ko pacient po prenehanju kajenja tudi sam hitro spozna bistveno spremembo v zdravju. To spremembo je težje zaznati pri kroničnem bolniku s težkimi okvarami, saj prenehanje s kajenjem ne daje takojšnjega vidnega efekta. Vendar tu še bolj energično vztrajamo pri zahtevi o prenehanju kajenja. V primeru, da bolnik ne sodeluje, je praktično kakršnokoli zdravljenje nesmiselno. Sele po več mesecih ali letih se bo sluznica obnovila in sam proces na pljučih ustavil ali celo popravil. Prav tako si bo tudi postopoma opomoglo srce, ki je najbolj prizadeto. Bolnik mora redno hoditi na kontrole in vsaj 2 krat letno kontrolirati osnovne vitalne funkcije. Poleg tega, da preneha s kajenjem je tu še precejšnja težava za kadilce, ki se pojavi ob prenehanju kajenja, to je povečan apetit. Nikotin blokira center za lakoto, prav tako pa izločanje želočnega

soka. Ko se želočna sluznica opomore in regenerira, se apetit ponovno pojavi, bolnik se začne debeliti, kar zopet škoduje srcu zaradi prekomernega dela, ki ga mora to opraviti pri povišani telesni temperaturi.

Zdravila, ki jih uporabljamo za zdravljenje procesa na pljučih imajo svoj fiziološki smisel. Najpogosteje se uporabljajo razni bronhodilatatorji, da olajšajo bolnikove težave predvsem ob napadih. Predpisujejo se v obliki sprejev ali tablet. Njihovo delovanje je kratkotrajno in je izraženo z delovanjem na gladke mišice v bronhih, ki se pod njihovim vplivom razširijo. Pri nas so poznana najbolj tale zdravila: Alupent, Ventolin.

V kolikor obstoja težak spazem bronhov, je potrebno dodati še

PIŠE: DR.
JANEZ TASIČ

posebne hormone nadledvične žleze. To so kortikosteroidi. Dalj časa jih lahko dajemo le, če je redno kontrolirana ventilatorna kapaciteta pljuč. Nekateri kortikosteroidi imajo zelo dolgotrajen učinek ali delovanje, vendar lahko privedejo do toliko nezaželenih komplikacij, da se predpišejo le takrat, kadar vodenje bolezni ni možno drugače. Pravilo je, da takšno zdravljenje predpiše zdravnik, ki tudi vedno kontrolira funkcionalno stanje dihalnega sistema.

Kemoterapija ali zdravljenje z antibiotiki je reducirano pri svežih vnetjih na pljučih. Potrebno jih je dati dovolj zgodaj in v dovolj veliki dozi. Dolgotrajna zaščita z antibiotiki ne zmanjša številna napadov, vendar so ti napadi veliko blažji. Kljub temu jih predpisujejo le manjšemu številu bolnikov, saj je njihov učinek najbolj pri svežih znakih gnojnega na pljučih in pri začetku izkašljanja gnojnega izpljunga. Ker so bakterije najbolj pogosti

povzročitelji vnetja, so najbolj uspešni antibiotiki iz vrst tetraciklinov ter iz plosintetskih penicilinov, ki uničujejo razne bakterije.

Kisik, predvsem, če ga je možno prenašati v manjših stekleničkah, je v veliko pomoč in v olajšanje takšnim bolnikom.

Izogiba naj se megle in mrzlega zraka ter naj diha skozi nos. Koristile mu bodo tudi parne kopeli ali redna hoja v savno, katerih je pri nas vedno več. Parnih kopeli res nimamo veliko, vendar si z imitiranimi kopelmi lahko zelo izboljša izkašljevanje. Najenostavnejša metoda je z vdihavanjem pare, ki nastane pri vretju vode v katero damo žlico kamilice preko glave pa se pokrijemo z rjuho ali podobnim pokrivalom, ki bo zadržalo paro, ki jo bo vdihaval bolnik, pri tem pazimo na oči ter, da se ne opečemo, tako, si bo bolnik razredčil izpljunek, nato pa se bo veliko lažje odkašljalo. Vsekakor bo pil tudi tople čaje, saj se le zadostno vlažen izpljunek lahko izkašlja. Zato pogosto dodajamo razne sirupe, ki povečajo izločanje v sluznici bronhov in s tem olajšajo kašljanje. Najpogosteje se uporablja kalijev jodid, vsekakor pa ne smemo pozabiti domačega čaja - žajbljevega ali pa sirupa, oba sta odlična pripomočka pri lažšanju težav kroničnih bronhitičarjev.

Poleg tega, da bolnik redno upravlja predpisana navodila in zdravila, lahko stori še marsikaj za svoje zdravje. Zaupati mora zdravniku in mu verjeti, da mu ta hoče in mu tudi lahko pomaga, le če bo sodeloval pri zdravljenju tudi sam, prav tako pa tudi pri preprečevanju bolezni. Da s prenehanjem kajenja opravi levji delež smo že dejali, a kaj vse to pomaga, če je na delovnem mestu, kjer je prah ali razne kemične spojine v obliki hlapov, ki uničujejo sluznico v dihalnih poteh. Prav tako škodujejo izpušni plini avtomobilov kot dim iz dimnikov. Če ima pa astma se bo težko izognil raznim alergenom, ker so le ti prisotni praktično povsod. Hišni in cvetni prah.

PRIPOROČA

Če še niste obiskali oddelka pletenih prvem nadstropju veleblagovnice T, potem boste to vsekakor storili v teh dneh, mraz vse bolj pritiska. Še posebej bogat izbor moških in ženskih jopic in puloverjev. O tem dovolj zgovorno pričajo tudi naše fotografije.

PRIPOROČA

PROSLAVA OB 25-LETNICI RADIA CELJE

PAŠA ZA OČI IN UŠESA

V petek, 9. novembra zvečer, vabimo v dvorano Golovec vse poslušalce Radia Celje. V okviru proslav, ki jih je pripravilo uredništvo Novega tednika in Radia Celje ob 25-letnici Radia Celje, pripravljamo še zaključno prireditev, ki bo v dvorani Golovec, v petek, 9. novembra ob 18. uri.

V četrto stoletje delovanja se je pred mikrofoni Radia Celje zvrstilo veliko število novinarjev, zunanjih sodelavcev, pevcev, gledaliških igralcev, glasbenikov in kdo bi našteval vse. Nekatere izmed njih smo povabili tudi na našo zaključno proslavo in vsi, ki niso zadržani, so radi privolili v sodelovanje. Tako boste lahko videli in poslušali celo vrsto znanih glasov, ki jih drugače slišite samo preko radijskih valov. Med drugimi bodo nastopili: pevci zabavne glasbe - Marjana Deržaj, Elda Viler, Tatjana Dremelj, Ivo Mojzer in Tomaž Domicelj, spremljal pa jih bo ansambel Iva Umeka; za ljubitelje narodnozabavne glasbe bo poskrbel ansambel Vikija Ašiča s humoristom Poldekom, nastopil bo tudi moški komorni zbor iz Celja in kvartet Frankolovčani. Radio Celje že od nekdaj dobro sodeluje s člani Slovenskega ljudskega gledališča v Celju. Igralci tega umetniškega hrama Bogomir Veras, Anica Kumrova in Miro Podjed sestavljajo grupo Poetiko in ta bo prav tako nastopila v programu proslave. Sodelavci petkovega mozaika pa bodo predstavili, kako izgleda Celjski žveplomometer v živo. Svoj pečat prireditvi bodo dali seveda še napovedovalci, ki bodo povezovali program.

Ze izlet, ki smo ga organizirali za naše poslušalce, smo pripravili skupaj s poslovalnico TTG v Celju. Tudi pokrovitelj zaključne proslave ob 25-letnici Radia Celje je TTG Ljubljana, TOZD Turistično-gostinska enota Celje, Turistična poslovalnica.

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR TOZD ELEKTROPRENOS PODLOG

Komisija za medsebojna razmerja TOZD

razpisuje
prosta opravila in delovne naloge s področja
vzdrževanja daljnovodov

1. KVALIFICIRANI ELEKTROMONTER

Kandidati morajo izpolnjevati splošne z zakonom določene pogoje in imeti:
izpit za kvalificiranega elektrimontera

Izvrševalec bo organizacijsko vključen v vzdrževalno skupino v Polzeli.

Osebnostni prejemki po veljavnem samoupravnem sporazumu o OD s posebnim dodatkom za terensko delo.

Pismene vloge z dokazili o izobrazbi in z navedbo vseh dosedanjih zaposlitev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov:

Dravske elektrarne Maribor
TOZD Elektroprenos Podlog
63311 Šempeter v Savinjski dolini

Informacije lahko dobite tudi po telefonu št. 710-900 int. 140 ali 146.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA KOMUNALNEGA PODJETJA LAŠKO

objavlja
prosta dela in naloge

VODJE KADROVSKO SPLOŠNEGA SEKTORJA

Pogoj: Višja izobrazba pravne organizacijsko kadrovske smeri in 2 leti delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 3 mesece.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov:
KOMUNALNO PODJETJE LAŠKO, Trubarjevo nabr. 9, Laško.
Stanovanja ni.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po zaključnem roku za sprejemanje prijav.

Ljubljanska banka

Splošna banka Celje

Komisija za delovna razmerja na

**osnovni šoli »Slavko Šlander« -
Ljubljanska cesta 46 - CELJE**

razpisuje

proste delovne naloge in opravila

snažilke

za nedoločen čas.

Prednost imajo interesentke, ki stanujejo v bližini šole.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽALEC

objavlja
za skupne finančne službe

naslednja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJA

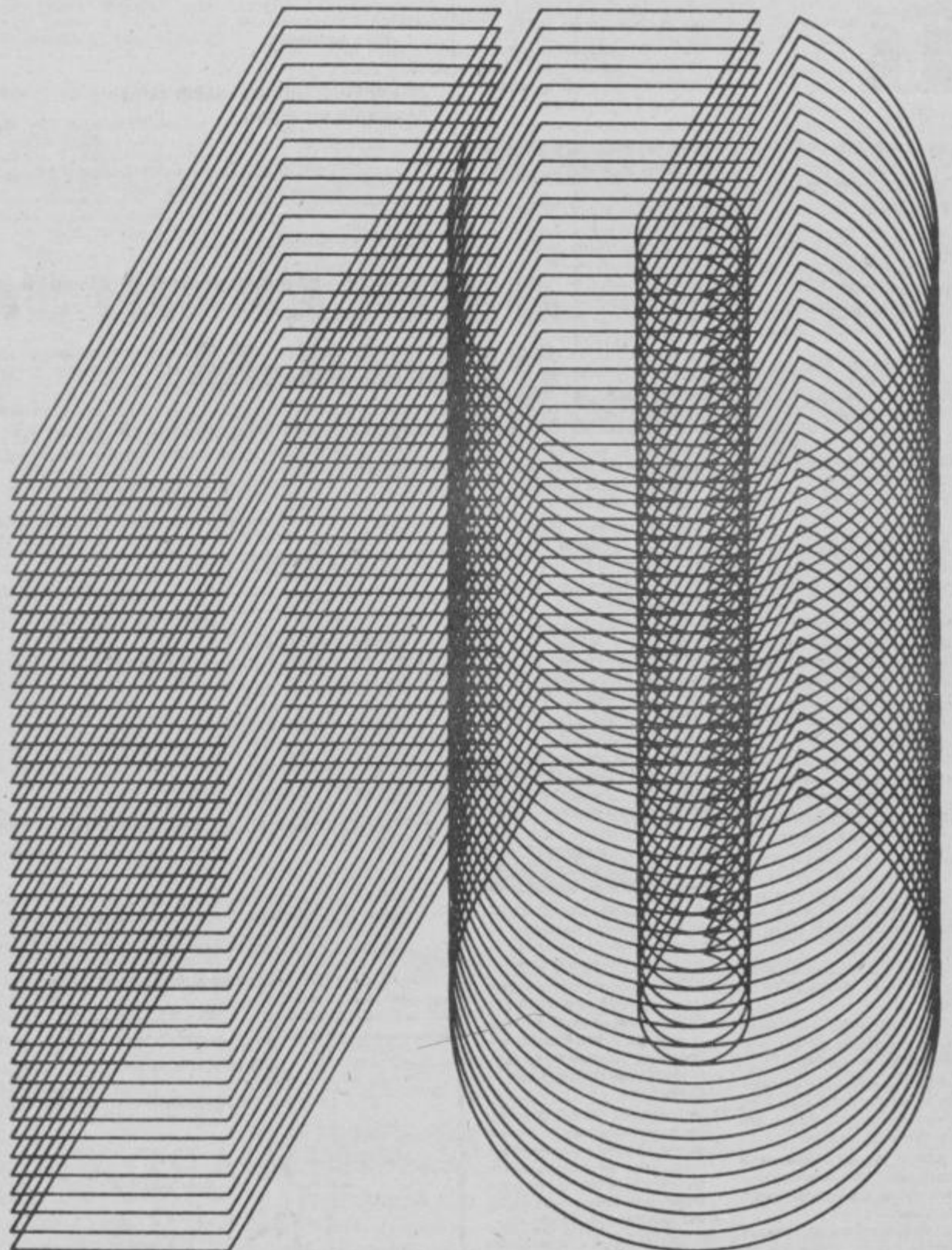
s končano najmanj srednjo ekonomsko šolo ter tri leta delovnih izkušenj - za nedoločen čas

FINANČNO KNJIGOVODSKEGA DELAVCA

z zahtevano srednjo šolo ekonomske ali upravno-administrativne smeri - za nedoločen čas

Za navedeno delo in naloge se zahteva moralnopolitična neoporečnost kandidatov.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev je dostaviti v 15 dneh po objavi na Svet krajevne skupnosti Žalec.

ob 31. oktobru - svetovnem dnevu
varčevanja, čestitamo vsem varčevalcem
in se zahvaljujemo za sodelovanje

ANDI 78

PO KORDILJERAH DO PRESTOLNICE INKOV

Kmalu smo zapustili cesto in se začeli vzpenjati po strmih stezah, ki vodijo indijske karavane proti prelazu Portachuela. Potem smo tudi te bližnjice pustili na svoji desni in nekajkrat kar po celem presekali kamionsko cesto, dokler ni bil pod nami tudi njen zadnji zavoj. Sprva bujno trdoživo zelenje, nenavadne visokogorske tropske rastline, pisano rožnati grmi, tu in tam še pri 4500 metrih marjetka brez stebelca, s cvetom kot prilepljenim na zemljo, in živahno žvrgolenje z vseh strani. Potem pa vse več kamenja, grušča in skalnatih skladov, med katerimi si iščemo pot navzgor, ptičje žvrgolenje pa je zamrlo v globini. Naši koraki so še vedno počasni in preudarni. Nič tiste prešerne naglice, ki jo ponavadi uberemo na Korošico ali Okrešelj.

Višino mer kaže 4900, torej smo že nad Mont Blanc. Oziram se proti vrhu, ki se riše na oljnati sinjini in čakam, kdaj me bo začelo stiskati v sencih, boleti v zatilju, kdaj bom začutil tisto čudno evforijo, ki se me je pred dobrimi dvajsetimi leti lotevala pod vrhom Monte Rose. Pa nič takega. Le sapa ni tako lahkotna, korak je počasnejši in celo tisti najbolj zdravi občutek, občutek lakote, se že pridno oglašja.

Potem je kot odrezano pred nami bela, ostrina meja med ledenim snegom in granitnim labirintom. Višino mer kaže 5000. Gladka bela strmina se naglo zožuje proti ostremu vrhu, kjer izgine v temni modrini neba. Navežemo si dereze, nadenemo zaščitna očala in se zagrizemo v trdi sneg. Nič več iskanja prehodov med skalami, le kot počasni ritem metrono-

ma enakomeren korak naravnost navzgor, ki me popolnoma oropa občutka za čas... Kak teden pozneje sem iz baze z daljnogledom opazoval štiri, ki so se s temi zadnjimi dvesto metri ukvarjali debeli dve uri. Še danes pa sem pripravljen dati roko v ogenj, da smo jo mi pohrustali v pičli uri.

Piše:
JOŽE ČETINA

6

Še kratek predah tebi na čast, gospod kisik, potem pa zadnjih deset metrov in pred nami je le še kopna, raztrgana rjavkasta stena, ki pada strmo proti severovzhodu, prehaja v pobočja Yanapacche in se globoko spodaj levo izteka v Llanganuco. Na vrhu, kjer je za nas komaj dosti prostora, si veselo podajamo roke, saj smo v tej nadmorski višini vsi uspešno opravili svoj prvi nastop.

Mogočne bele šesttisočake, ki obkrožajo Llanganuco, gledamo sedaj iz drugačne, bolj enakopravne perspektive, saj je vrh na katerem stojimo, kot ogromen razgledni stolp, postavljen na mestu, kjer se dolina razcepi. Bela lesketajoča se cirkorama ledenih lepotcev se pretrga le proti vzhodu. Tam prav do obzorja prehaja v široko rjavkasto pogorja, v katerih iz nešteti pritokov nastaja Amazonka. Le tam, v neskončni daljavi, je nekaj mrkosivih oblakov, sicer pa je nebo ena sama težka modrina z žarečo belo ploščo nad nami, ki se bliža vrhovom na zahodu kot bi nas hotela spomniti na čas, ki teče.

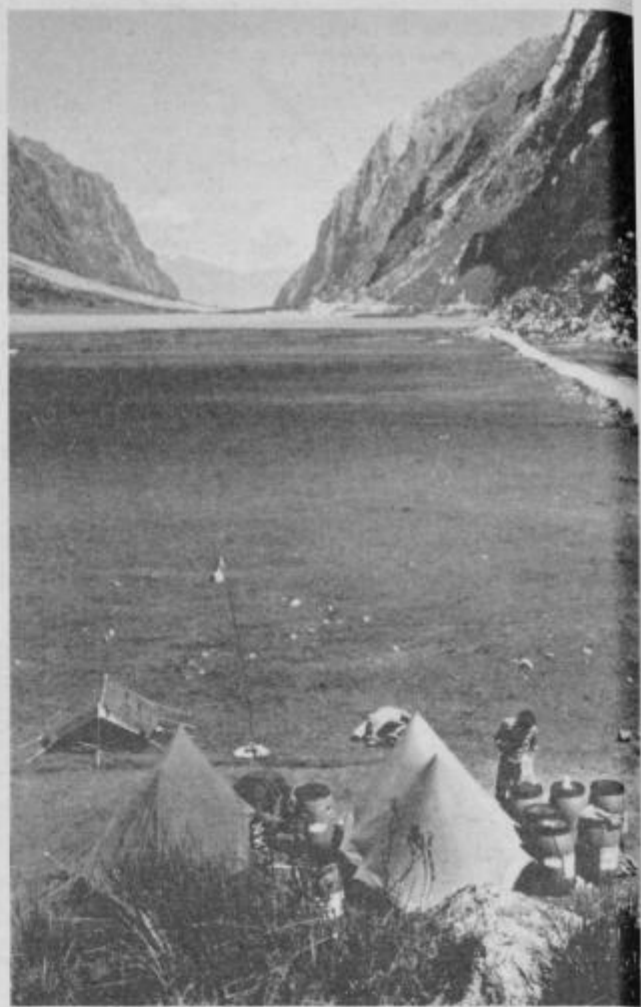
Previdno začnemo sestopati po ledeni strmini. Sliši se le škripanje derez in udarjanje cepinov v trdi sneg. Sestopamo v strnjeni vrsti in se držimo naših stopinj pri vzponu. Čeprav nam sedaj pomaga sila teže, je od časa do časa kar prijetno, ko za nekaj trenutkov postaneš, se malo ozreš naokoli in se sproščeneje nadihaš redkega zraka. Kljub naporom dneva in topli obleki ni ne duha ne sluha o znojenju, kar je – moram priznati – zelo prijetna okoliščina v teh hribih.

Potem se spet ustavimo na robu ledenika. Potolazimo se z nekaj keksi in požirkom ledenice, tisti zdravi občutek lakote, ki nas spremlja že lep čas, pa raje kar prihranimo za večerjo. Spet iščemo prehode skozi skalnati labirint, se spuščamo po ozkih žlebskih meliščih in že smo nad zgornjim zavojem ceste, ki se pod nami prebija v levo. Od tam se sliši kovinast hrušč svedra, ki razbija po skali, na koncu ceste se ves-

dan kot velik jekleno-nerodnejš motovili buldožer. Ob prvem mraku se bo nekajkrat zabliskalo, zaslišalo se bo nekaj eksplozij in cesta se bo spet za dva ali tri metre približala prelazu. Sekamo njene dolge in položne zavojce, čeprav je spust po celem precej naporen. Spet so okoli nas prve redke rastline, šopi trde trave, navihano žvrgolenje majhnih, siničkam podobnih rumenkasto-zelenih ptičk, postaja vedno glasnejše.

Zareča plošča se je dotaknila ostre konice Huanchoya, nekaj minut drsi po njenem robu in končno zdrkne zanj. Potem se začne naglo mračiti in meni neznan ozvezdja se drugo za drugim prižigajo na ugaslem nebu. Tista lepa skupina za Huascaranom bo verjetno južni križ... Sicer pa je ves nebesni svod kot slika iz kamenčkov, ki dajo popolnoma drugačen ornament, če kaleidoskop le malo zasučesh.

Nižje kot se spuščamo, lažji je korak. Verjetno je sedaj tudi gostota kisika v višini 4000 metrov za nas že pravo izobilje. Končno že v trdi temi vkorakamo v taborišče, vsaj jaz ne brez sladkega občutka zmagooslavja. Da pa ne bi pozabil svoje osnovne naloge, sta me že čakala dva bolnika, ki jima je nagli vzpon iz Lime do sem le nekoliko pomagajal. Na srečo sta bila čez nekaj dni oba spet zdrava in polna mladostnih moči.

Llanganuco (3900 m). Levo za jezerom plaz, ki je 1971 za vedno pokopal češke alpiniste

SLIKE IZ TABORIŠČA

UMETNOST V SENCI SMRTI

V Bochumu, enem od industrijskih in kulturnih središč Porurja v Zvezni republiki Nemčiji, so postavili razstavo pod naslovom »Umetnost iz Auschwitza«, o umetnosti, ki je navkljub »holokastu« krožila med taboriščniki, vzdrževala plemenitost in moralo izmučenih ljudi, ki so večino končali svoje življenje kot nedolžne žrtve v plinskih celicah. Razstava v Bochumu je do-

kaz, da so Nemci vendarle odločni pogledati v sramotno preteklost.

»Nesposoben za zdravniško nego«, »Aleja bičanih«, »Apell je trajal predolgo, da so me zabolele noge«, »Blok 11 – poklicani na Apellplatz zaradi streljanja«, »Likvidiran«. To so naslovi situacijskih risb. Potem dolga vrsta portretov, znanih samo po taboriščnih številkah: 75082, 43844, 190210. Te številke so dobile spet svoje imena: Zygmunt Laskowski, Pizignacco, Frecke.

Ljudje v neljudskem obdobju. Na primer Česlav Jaščinski-Brumbo. V taborišču zaprt pritlikavec je »služil« kot vratar na glavnem vходу in pomagal prenašati sporočila ali kaj podobnega tako, da je pozornost stražarjev obračal nase s svojimi klovnovskimi norčijami. Leta 1941 je njegov portret narisal Leon Turalski. Seveda v tajnosti in na papirčku 9 krat 14 centimetrov.

Okoli 130 v hudih razmerah narejenih umetnin in še težje očuvanih, izražava odpor krvnikom, ohranjanje dostojanstva v nekem svetu, kjer je življenje človeka izgubilo vsako vrednost.

In vsemu temu navkljub se je razvijala kultura v senci smrti. Taboriščniki so na primer tajno kroženje knjig, kar je bilo najstrožje prepovedano. Taboriščniki so pisali lastna dela, črtice, pesmi, kar so prebirali po krožkih, krožile so pripovedi po spominu o umetniških filmih, o gledaliških delih, o zgodovini narodov, o neznanih kulturah, potovanjih, doživljajih...

In zapisi sodobnih nem-

skih kritikov:

»Umetnost iz taborišča, piše Raimund Hoghe v hamburškem »Die Zeit«, se ne da oddvojiti od življenja v taborišču, od smrti, ki je bila stalno navzoča, od kraja, kjer je življenje izgubilo na milijone ljudi.»

»Najraje bi za vselej umaknil pogled z vseh teh slik, toda silijo me, da jih vedno znova gledam.« Tako je zapisal Martin Walser.

In Raimund Hoghe dostavlja:

»Mi ne moremo reči, da s tem nimamo nič opraviti... Ni dovolj svoje starše in njihove starše vprašati: Kaj je bilo? Vprašati se moramo, kako je zdaj?«

Izložba bo po Bochumu obšla še Frankfurt, Hannover, Erlangen, Kessel in München. Prav je tako. Treba je vedeti, kako je bilo in se vprašati, kako je zdaj?

VELIKANKA, KI VZBUJA ZAVIST

Pred dnevi je prišel v naše uredništvo Jože Kresnik iz Stanetove ulice v Celju. V roki je držal tole velikanko in se sladko smehljaj. Kaj se ne bi. Ko jo je položil na tehtnico, je pokazala natanko 1.16 kg, v drugi roki pa je prinesel še dva pritlikavčka iz iste »družine«.

Jože Kresnik je po starosti star gobar in njegovo izkušeno oko je tole lepoticco odkrilo na pobočjih v okolici Kalobja, sicer pa Jože gotovo pozna še mnoge druge zanimive terene. A kot dober gobar ne izda vsega in tako je tudi prav. Kaj naj še zapišemo: da mu čestitamo in želimo še mnogo takšnih gobarskih trofej.

BALADA

V jesenski tihi čas prileti brinjevka na Kras.

Na polju že nikogar več ni, le ona preko gmajne leti. In samo lovec ji sledi...

Strel v tišino – droben curek krvi – brinjevka obleži, obleži.

SREČKO KOSOVEL